

Budsjettnemnda for jordbruket
11.04.2003

Utredning nr. 1

Jordbrukets totalregnskap 2001 og 2002
Jordbrukets totalbudsjett 2003
Registrerte og normaliserte tall

u:\forh\2003\ut-1-2003.doc
Budsjettnemnda for jordbruket
11.04.2003

UTREDNING NR. 1

JORDBRUKETS TOTALREGNSKAP 2001 OG 2002 JORDBRUKETS TOTALBUDSJETT 2003

REGISTRERTE OG NORMALISERTE TALL

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	1
1.1	GENERELT	1
1.2	TIMER PR. ÅRSVERK	1
1.3	VARIASJON MELLOM ÅR SOM SKYLDES ENDRET UTBETALINGSTIDSPUNKT, FORSKJELLIGE REGNSKAPSPRINSIPER OG OPP- OG NEDBYGGING AV FONDSKAPITAL	1
1.4	KASTRERING AV GRIS	5
1.5	EGG	5
1.6	KOSTNADER VED LEASING AV MASKINER	5
1.7	RENTER, EFFEKT AV FINANSIERING, KAPITALSLIT OG KONSUMPRISINDEKSEN	5
1.8	TOTALKALKYLEN OG SKATT	6
2	SAMMENDRAG AV UTVIKLINGEN I NORMALISERTE REGNSKAP FRA 1998 TIL BUDSJETT 2003	8
3	REGISTRERTE OG BUDSJETTERTE TALL FOR PERIODEN 2000 – 2003	11
3.1	UTVIKLINGEN FRA ÅR TIL ÅR I FØLGE BEREGNINGENE I 2003	12
3.1.1	<i>Forklaring til de største endringene fra 2001 til 2002</i>	12
3.1.2	<i>Forklaring til de største endringene fra 2002 til 2003</i>	13
3.2	BEREGNING AV TAP PÅ GRUNN AV MARKEDSOVERSKUDD	14
4	SAMMENLIGNING MED FJORÅRETS BEREGNINGER	18
4.1	ÅRET 2001	19
4.2	ÅRET 2002	20
5	KOSTNADSUTVIKLINGEN I OMSETNINGSLEDDENE	22
5.1	ORGANISASJONENES TOTALE KOSTNADER	22
5.1.1	<i>Total aktivitet</i>	23
5.1.2	<i>Produktivitet</i>	24
5.1.3	<i>Antall ansatte</i>	25
5.1.4	<i>Anleggsstruktur</i>	25
5.1.5	<i>Enhetskostnader</i>	26
5.1.6	<i>Kjøtsamvirkets normerte slaktekostnad</i>	27
5.2	PRODUKTIVITETSVEKST, MATERIALE FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ	28
6	REGISTRERTE REGNSKAPER - OVERSIKT	29
6.1	TABELLER SOM GJELDER REGISTRERTE REGNSKAPER	30
6.2	FORBRUKSTABELLER	54
6.3	UTVIKLINGEN I ARBEIDSFORBRUKET	56
7	NORMALISERTE REGNSKAPER	57
7.1	INNLEDNING	57
7.2	GENERELT OM BAKGRUNN OG FRAMGANGSMÅTE FOR NORMALISERTE REGNSKAPER	57
7.3	GENERELT OM BEREGNINGSPRINSIPPENE	58
7.4	BEGRENSNINGER	58
7.5	NÆRMERE OM PRINSIPPENE SOM ER LAGT TIL GRUNN VED NORMALISERINGEN	58
7.5.1	<i>Planteproduksjonspostene</i>	58
7.5.2	<i>Normalisering av husdyrproduksjonspostene</i>	59
7.5.3	<i>Endringer i husdyrbestanden</i>	60
7.5.4	<i>Normalisering av kostnadspostene</i>	60
7.5.5	<i>Direkte tilskudd</i>	60
7.5.6	<i>Renter på lånt kapital</i>	60
7.6	RESULTATER AV BEREGNINGENE	61
7.6.1	<i>Sammendrag av normaliserte regnskaper</i>	61
7.6.2	<i>Jordbrukets økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper</i>	63
7.7	SAMMENLIGNING MED FJORÅRETS BEREGNINGER	64
7.7.1	<i>Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene</i>	64
7.7.2	<i>Sammenligning med fjorårets foreløpige regnskap og budsjett</i>	66
8	UTVALG AV TABELLER FRA NORMALISERTE REGNSKAPER	67

1 Innledning

1.1 Generelt

Totalkalkylen for jordbruket 2003 omfatter:

- Revidert regnskap 2001
- Foreløpig regnskap 2002
- Budsjett 2003

I denne utredningen presenteres en oversikt over resultatene fra Totalkalkylen 2003 med vedleggstabeller og sammendragstabeller fra beregninger med både registrerte og normaliserte tall. Det er videre tatt med tabeller som viser forbruksutviklingen for kjøtt og egg og en tabell som viser det registrerte arbeidsforbruket. De registrerte tallene skal vise faktiske inntekter og utgifter i de enkelte år. Dette betyr at det kan være store variasjoner i inntektene mellom ulike år pga. varierende vær- og avsetningsforhold. Dette er det viktig å være klar over når en tar for seg utviklingen i resultatmålene fra år til år i de registrerte regnskapstallene. Disse variasjonene er forsøkt eliminert ved beregningen av normaliserte regnskapstall. Normaliserte regnskaper er presentert i et eget kapittel.

Det er også med et eget kapittel om kostnadsutviklingen i omsetningsleddene for melk, kjøtt og egg.

Utredningen inneholder videre en sammenligning av fjorårets beregninger med årets beregninger for årene 2001 og 2002. Dette gjelder både for registrerte og normaliserte regnskaper.

1.2 Timer pr. årsverk

Ved jordbruksoppgjøret 2001 ble det bestemt at Budsjettnemnda til forhandlingene i 2002 skulle ta hensyn til reduksjon i timetallet pr. årsverk i jordbruket som oppfølging av utvidet ferie i andre sektorer. På bakgrunn av dette er timetallet pr. årsverk redusert fra 1875 i 2000 til 1860 i 2001 og 1845 i 2002 og 2003. Dette er innarbeidet i oversikten over utviklingen i arbeidsforbruket i kapittel 6.3.

1.3 *Variasjon mellom år som skyldes endret utbetalings-tidspunkt, forskjellige regnskapsprinsipper og opp- og nedbygging av fondskapital*

I tabell 1.1 og tabell 1.2 og er det stilt opp noen poster fra Totalkalkylen som viser variasjon fra år til år, og der variasjonen i noen grad skyldes endrede utbetalings-tidspunkt og regnskapsrutiner. Postene er sammen med noen andre forhold omtalt nærmere nedenfor.

**Tabell 1.1 Variasjon mellom år som skyldes endrede utbetalings-
tidspunkt og regnskapsprinsipper. Mill. kroner**

	2001	2002	2003
Driftstilskudd melkeproduksjon	1176	1306	1244
Arealbaserte tilskuddsordninger postene 74.17 og 74.18 inkludert tilskudd til redusert jordarbeiding ¹⁾	3087	3259	3230
Sum	4263	4565	4474
Endring fra året før		302	- 91

1) Fra 2002 gjelder dette areal- og kulturlandskapstilskuddene og den ny ordningen fra 2002 «andre arealbaserte tilskudd» som er en sammenslåing av de gamle ordningene «tilskudd til endret jordarbeiding, tilskudd til seterdrift, driftsvansketilskuddet og dyrking av fôr i fjellet»

**Tabell 1.2 Kjøp og salg av melkekvoter. Førings i Totalkalkylen og
belastning i statsregnskapet. Mill. kroner**

	1999	2000	2001	2002
Inntektsført i Totalkalkylen	189	668	112	3
Belastning statsregnskapet	149	721	- 60	150

Driftstilskudd i melkeproduksjonen

I Totalkalkylen føres postene under direkte tilskudd som i statsregnskapet. I 2001 er statsregnskapet blitt belastet 11 ganger med utbetalinger til driftstilskudd selv om det er foretatt 12 utbetalinger fra meieriselskap til produsent. Dette skyldes at forskuddet for januar 2001 ble betalt til meieriselskapene 27. desember 2000. Uten en omlegging av utbetalingstidspunktet for driftstilskuddet og med en videreføring av de tidligere utbetalingsrutinene, ville belastningen i statsregnskapet (og beløpet i Totalkalkylen) for 2001 ha vært om lag 105 mill. kroner høyere.

Tilskudd til redusert jordarbeiding

Utbetalingstidspunktet er forskjøvet fra høsten til etter nyttår. Dette medfører at det ikke ble noen utbetaling i 2001. Dette utgjør om lag 130 mill. kroner. Deler av dette ble omdisponert til andre formål, i jordbruksoppkjøret 2001, som delvis ble utbetalt i 2001.

Pristilskudd melk

I Totalkalkylen føres pristilskuddene med de beløp som er utbetalt til produsent for de aktuelle år. For 2001 er det avvik mellom summen av beløpene ført i Totalkalkylen og statsregnskapet. Avviket er på ca. 40 mill. i 2001 kroner når det trekkes ut 20 mill. kroner som gjelder småmeieritillegg i statsregnskapet.

Grunntilskudd og distriktstilskudd utbetales løpende til melkeprodusentene sammen med melkeoppkjøret. Avviket skyldes i følge SLF at det i 2001 ble foretatt 11 utbetalinger mot vanligvis 12 utbetalinger til meieriselskapene. Før 2001 har praksis vært at det ikke har vært noen utbetaling i januar måned. Resten av året tom. november har det vært en utbetaling pr. måned, og i desember har det vært to utbetalinger, den siste rett før årsskiftet. I 2001 ble det som tidligere omtalt ikke utbetalt i januar, og det ble bare gjort en utbetaling i desember, altså 11 utbetalinger i 2001. I begynnelsen av 2002 ble det så foretatt en utbetaling. Avviket skyldes altså at

melkeprodusentene har fått utbetaling for 12 måneder i 2001 mens meieriselskapene har fått for 11 måneder. For 2002 og senere år legges det opp til 12 utbetalinger pr. år. Grunntilskudd kumelk ble satt til 0 ved jordbruksoppgjøret 2002.

Utbetalinger til avløserordningen i jordbruket

Helt på slutten av 2002 ble det utbetalt 180 millioner kroner som et økt forskudd på utbetalinger til avløserordningen i jordbruket for 2003. Dette ble gjort som et engangstilfelle, og påvirker ikke bondens rett til avløsertilskudd det enkelte år. Framskyvingen har en positiv likviditetseffekt for den enkelt bruker, og har ellers ikke betydning for det økonomiske resultatet i jordbruket. Totalkalkylen følger ikke kontantprinsippet og for at denne framskyvingen ikke skal gi en kunstig periodiseringseffekt mellom 2002 og 2003 er det økte forskuddet ført sammen med restutbetalingen i 2003.

Kjøp og salg av melkekvoter

De som selger melkekvote i de ordinære salgsrundene om høsten, får oppgjøret etter årsskiftet. I Totalkalkylen føres inntektene fra salget på det året salget skjer, dvs. et år før utbetalingen og belastning i statsregnskapet. Beløpet som er inntektsført på 2002 i Totalkalkylen, 3 mill. kroner, belastes statsregnskapet i 2003, og belastningen for salg i 2003 vil komme i statsregnskapet for 2004. I Totalkalkylen er det for 2003 ført 0 mill. kroner fordi en regner med at kjøp og salg av melkekvoter skal gå opp i opp dette året.

Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk

I 2001 økte kapitalbeholdningen i prisutjevningsordningen med ca 53,1 mill. og i 2002 sank den med 59,3 mill.. Når en tar hensyn til lån var beholdningen per 31.12.02 negativ på 12,7 mill. SLF har opplyst at de sikter seg inn på en kapitalbeholdning på ca 35 mill. kroner. Dette tilsvarer en oppbygging i 2003 på ca. 47 mill. kroner.

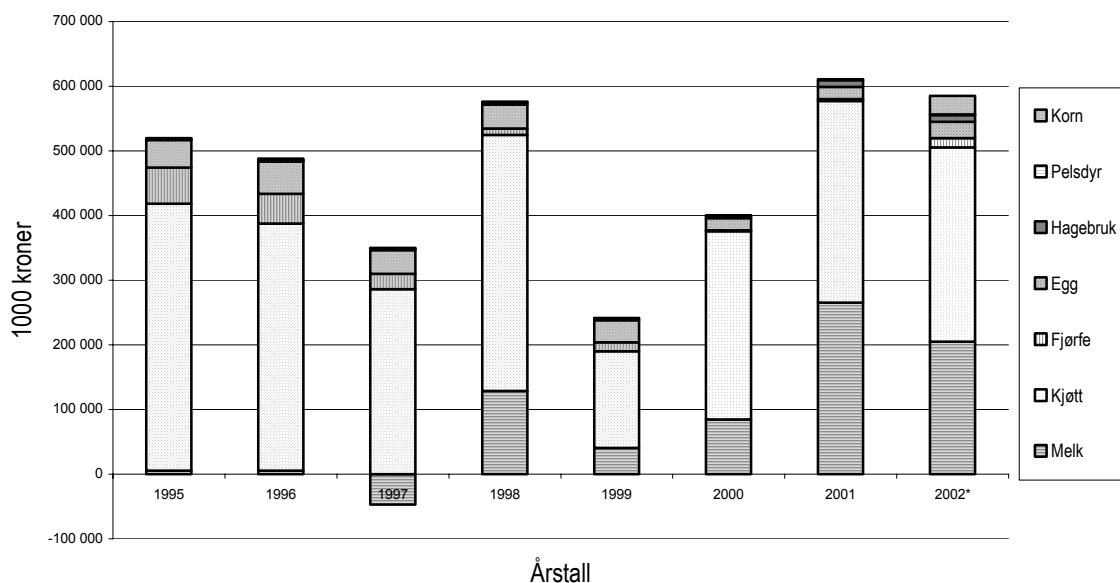
Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene

Tabell 1.3 nedenfor viser en sammenstilling av data om kapitaloppbygging og – nedbygging i fondene for omsetningsavgift. I tillegg til mottatt omsetningsavgift i løpet av et år og utbetalte bevilgninger til omsetningstiltak samme år, vil renteinntekter og administrasjonskostnader også innvirke noe på fondenes størrelse. Netto renteinntekter er regnet som en rest i neste tabell.

Tabell 1.3 Omsetningsavgiftsfondene totalt, 1000-kroner

	Endring i året	Fondet per 31.12	Mottatt omsetningsavgift	Utbetalinger	Renteinntekter - administrasjonsk.
1995	-46 734	519 662	266 758	316 748	3 256
1996	-31 456	488 206	227 770	278 438	19 212
1997	-185 123	303 083	373 486	568 043	9 434
1998	273 093	576 176	878 983	623 574	17 684
1999	-334 799	241 377	831 205	1 184 070	18 066
2000	158 965	400 342	778 760	628 204	8 409
2001	210 596	610 938	460 056	265 125	15 665
2002*	-25 772	585 166	330 386	408 563	52 405

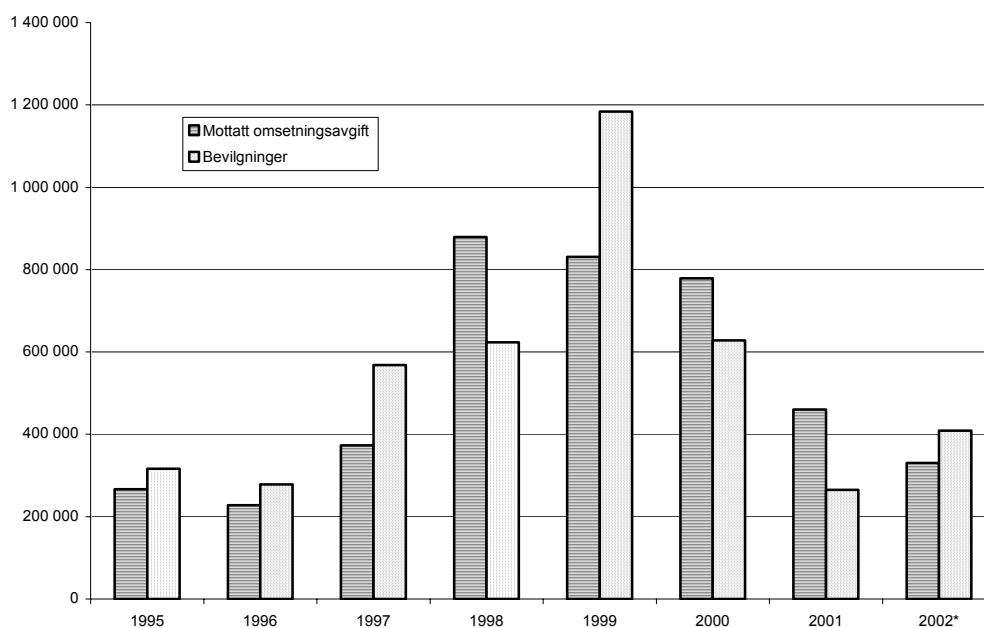
I figuren nedenfor er utviklingen av fondene for omsetningsavgiften vist i et diagram:

Figur 1. Utviklingen i omsetningsavgiftsfondene, 1000 kroner.

Fondenes totale størrelse har variert sterkt i løpet av perioden. Lavest var fondene i 1999 og høyest i 2001. Omsetningsavgiftsfondet for kjøtt har vært det største i hele perioden.

Figur 2 viser forholdet mellom innkomne omsetningsavgifter og utbetalingene som har gått til ulike tiltak i markedsreguleringen. Utenom disse tallene vil det som nevnt komme renteinntekter fra fondene, og det vil gå ut kostnader knyttet til administrasjon.

Figur 2. Årlig mottatt omsetningsavgift og bevilget til markedsregulering for fondene samlet, 1000 kroner.

Figuren viser at det har vært god markesbalanse de to siste årene sammenlignet med perioden 1998 – 2000.

1.4 Kastrering av gris

I Totalkalkylen er det i kostnadene til dyrlege tatt hensyn til ekstra kostnader som følge av at gris må kastreres av veterinær fra 1.8.2002. Ved innføring ble det anslått at kostnad på årsbasis vil være 38 mill. kroner, mens kostnaden for 2002 ble anslått til 16 mill. kroner.

1.5 Egg

I Totalkalkylen er det i pris for egg tatt hensyn til innskjerping av regelverket for holdbarhetsmerking av egg, som medfører at eggene må hentes hos produsent 2 ganger pr. uke. Merkostnaden med dette er beregnet til 0,7 – 1,0 kr/kg, i snitt 0,8 kr/kg. I Totalkalkylen er det lagt inn virkning av dette gjeldende fra 1.3.2002, dvs. ca. 32 mill. kroner i 2002 og ca 38. mill. kroner på årsbasis.

1.6 Kostnader ved leasing av maskiner

Leasing av maskiner er en ny post i Totalkalkylen fra og med i år. Posten er ført i sammendragstabellen og som tabell 6.23. Leasing har økt betydelig i omfang i løpet av de siste årene. Avskrivningsdelen av leasede maskiner i jordbruket er tidligere blitt ført som en del av kapitalslitet. Rentedelen av leasingkostnadene er ikke kommet med tidligere. De vanlige renteberegningene i Totalkalkylen bygger på statistikk over gjeld og renter ført på selvangivelsen, mens leasingkostnader i bønders regnskaper utgiftsføres direkte. Merkostnaden for jordbruket som følge av at rentedelen av kostnader ved leasing er kommet med i beregningene og at beregningsprinsippet for kostnadsføringen av avskrivningsdelen er endret, beløper seg til 145 millioner for 2002 og 191 millioner for 2003. Leasede maskiner er tatt ut av beregningsgrunnlaget for kapitalslitet som en del av omleggingen.

1.7 Renter, effekt av finansiering, kapitalslit og konsumprisindeksen

Totalkalkylens resultatmål «vederlag til arbeid og egenkapital» bør ikke leses som en lønnsstatistikk, men flere år bør vurderes i sammenheng. Spesielle forhold i enkeltår kan påvirke resultatet i enkeltår sterkt. Beregningen av «effekt av finansiering» må ses i sammenheng med beregningen av kapitalslitet der en prisjusterer saldoen. Årlig prisstigning slår i sin helhet ut på «effekt av finansiering», mens bare en del av prisøkningen på kapitalsaldoen, tilsvarende kapitalslitsprosentene, slår ut på kapitalslitet det første året. Kapitalslitet er etter en prisjustering etablert på et høyere nivå slik at kostnadseffekten av prisjusteringen fordeles på en rekke år.

En viktig forklaring på endringene en vil finne mellom årene 2001 – 2003 går fram av tabellen nedenfor.

Tabell 1.4 Nominelle rentekostnader, effekt av finansiering, realrentekostnader, kapitalslit og prisstigning, mill. kroner

	2000	2001	2002*	2003**
Nominelle rentekostnader	1505	1702	1664	1406
- Effekt av finansiering	769	770	333	782
= Realrentekostnader	736	932	1331	624
Kapitalslit	5301	5334	5278	5318
Årets prisstigning, prosent	3,1	3,0	1,3	3,0

I Totalkalkylen utgiftsføres de nominelle rentekostnadene (betalte renter) mens en inntektsfører en effekt av finansiering. Dette gjøres fordi en i kapitalslitsberegningen prisjusterer hele kapitalsaldoen med konsumprisindeksen. Når kapitalslitet er regnet i årets pengeverdi, oppstår det en prisstigningsgevinst på den lånte delen av kapitalen. Effekt av finansiering som inntektsføres for å finne realrentekostnaden er regnet slik:

Effekt av finansiering = lånt kapital * prosentvis økning i konsumprisindeksen/100.

Av tabellen over ser vi at realrenten økte fra 2000 til 2001 først og fremst fordi renten steg fra 6,12 til 6,70 prosent. Realrentekostnaden steg ytterligere med omtrent 400 millioner kroner fra 2001 til 2002 først og fremst fordi prisstigningen (KPI) sank fra å være 3,0 % i 2001 til bare 1,3 % i 2002 slik at det ble liten effekt av finansiering i 2002. I 2003 forventes realrentekostnaden å reduseres med over 700 millioner kroner. Dette skyldes at rentenivået faller med over ett prosentpoeng i gjennomsnitt for alle lån i jordbruket samtidig som konsumprisindeksen stiger slik at effekt av finansiering øker igjen. Det er lagt til grunn en prisstigning på 3,0 % i 2003 som er anslaget fra det tekniske beregningsutvalget (SSBs anslag er på 3,2 %). Den viktigste årsaken til økt prisstigning fra 2002 til 2003 er sterk økning i strømprisene.

1.8 Totalkalkylen og skatt

Totalkalkylen er et sektorregnskap hvor resultatmålet er på nivå før skatt.

Fra og med skatteåret 2000 ble det innført et jordbruksfradrag i alminnelig inntekt for skatteyttere med positiv næringsinntekt fra jordbruket. Hensikten ved innføringen var å kompensere for reduserte målpriser, i tillegg til ønsket om å oppnå omstilling og effektivisering i landbruket.

I jordbruksoppgjøret 2000 ble det (med utgangspunkt i data fra ligningsåret 1998) lagt til grunn at fullt utslag av inntektsfradraget på 36 000 kroner totalt utgjorde en verdi på 900 millioner kroner i inntekt. Fradraget ble innført med halv virkning for skatteåret 2000 og fikk full virkning for skatteåret 2001.

I 2001 var skattefradraget ett flatt fradrag på 36 000 kroner pr bruk. For å få full virkning var forutsetningen at brukeren hadde jordbruksinntekt minst like stor som fradraget, og at brukeren var aktiv. Det er gjort beregninger på grunnlag av alle selvangivelser for næringsdrivende for 2001, der alle personer med positiv jordbruksinntekt og positivt jordbruksfradrag er trukket med. Beregningene viser at jordbruket sparte 444 millioner i skatt. Regner en med 33 % marginalsatt i

gjennomsnitt for disse skatteyterne tilsvarer den sparte skatten en inntektsverdi før skatt på 663 millioner kroner.

For skatteårene 2002 og 2003 økte jordbruksfradraget med et inntektsavhengig tillegg. I jordbruksoppgjøret 2002 ble det lagt til grunn at full provenyvirkningen av utvidelsen av fradagsordningen som ble innført med halv virkning i 2002 og full virkning i 2003, var på 200 millioner kroner i redusert skatt som omregnet til før skatt betydde en inntektsvirkning på 300 millioner kroner.

Det nye for 2002 var at 9 % av jordbruksinntekten ut over 36 000 kroner opp til samlet fradrag på 47 500 kroner kan trekkes fra. Det kreves en jordbruksinntekt på 163 778 kroner for å få fullt fradrag. Beregnet på grunnlag av selvangivelsesdataene for 2001 vil jordbruket spare 536 millioner kroner i skatt i år 2002, noe som tilsvarte en inntektsverdi før skatt på 801 millioner kroner.

I 2003 er fradagsmuligheten 19 % av næringsinntekt ut over 36 000 kroner opp til et samlet fradrag på 61 500 kroner. Nå er det nødvendig med en jordbruksinntekt på 170 211 kroner for å få maksimalt fradrag. Beregninger basert på selvangivelsene for 2001 viser at dette vil gi jordbruket 635 millioner i skattelette, tilsvarende en inntektsverdi før skatt på 948 millioner kroner. Ved framregning til 2002 og 2003 er det korrigert for avgangen av bruk med fullt flatt fradrag.

I tabellen nedenfor er vist spart skatt og hva det tilsvarer i inntektsverdi før skatt. Inntektseffekten pr årsverk er også vist. I tabellen er det korrigert for at færre bruk vil nyte godt av jordbruksfradraget i 2002 og 2003 som følge av den årlige bruksnedgangen.

Tabell 1.3 Virkningen av inntektsfradraget

	2000 ¹	2001	2002	2003
Spart skatt, millioner kroner	222	444	513	591
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, millioner kroner	331	663	765	882
Antall årsverk	77 400	74 300	70 500	66 600
Inntektseffekt pr årsverk, kroner	4 300	8 900	10 900	13 200

¹⁾ Kolonnen for 2000 er kun regnet som halvparten av 2001. På grunn av bruksavgang fra 2000 til 2001 kan virkningen ha vært litt større i 2000.

I resten av utredningen er virkningen av inntektsfradraget ikke innarbeidet.

2 Sammendrag av utviklingen i normaliserte regnskap fra 1998 til budsjett 2003

Tabell 2.1 viser utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital i jordbruk etter normaliserte regnskap fra 1998 til 2003. Tabellen viser også endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år.

Tabell 2.1. Utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital totalt og pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Vederlag til arbeid og egenkapital, 1000 kr	11738	11151	11554	10166	9871	10514
Antall 1000 årsverk i jordbruket	82,4	80,5	77,4	74,3	70,5	66,6
Vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk. 1000 kr	142	139	149	137	140	158
Endring fra foregående år, 1000 kr	13	-4	11	-12	3	18

Endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år er en kombinert effekt av 1) utviklingen i det totale vederlag til arbeid og egenkapital for hele jordbruket og 2) utviklingen i antall årsverk i jordbruket. I tabell 2.2 er den kombinerte endringen fra år til år splittet på disse to komponentene, og i tabell 2.3 vises utslaget av endring i totalt vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk splittet i grupper av inntekter og kostnader.

Tabell 2.2. Endringen fra år til år i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Endring fra foregående år	13	-4	11	-12	3	18
Herav utslag av endring i antall årsverk	3	3	6	5	7	9
Herav utslag av i totalt vederlag til arbeid og egenkapital for hele jordbruket. Endring fra foregående år uten endring i årsverkstall	11	-7	5	-18	-4	9

I tabell 2.3 er utslagene med størst tallverdi markert med noe mørkere bakgrunn, mørkest for de med stor positiv tallverdi. I kapittel 3.1 beskrives utviklingen i de registrerte regnskapene mer i detalj for de siste årene. Bortsett fra planteproduksjon vil forklaringene for de registrerte regnskapene stort sett være dekkende også for de normaliserte.

Tabell 2.3. Utslag av endringer fra år til år i grupper av inntekter og kostnader, regnet pr. årsverk¹⁾ i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sum planteprodukter	2	0	0	1	1	1
Sum husdyrprodukter	4	-5	-1	-5	2	1
Arbeids- og kjøreinntekter	0	0	0	0	0	0
Buskapsverdi	1	-3	0	1	-2	1
Sum ikke-varige kostnader	2	4	2	-5	-4	-3
Kapitalslit og leasing av maskiner	-1	-1	-1	-1	0	-2
Rentekostnader	-2	-2	0	-3	1	4
Effekt av finansiering	-1	0	3	0	-6	6
Direkte tilskudd	6	0	2	-7	4	0
Sum	11	-7	5	-18	-4	9

¹⁾ Utslagene er beregnet med forutsetning om samme årsverkstall som i foregående år

²⁾ Ved økning i kostnader er det brukt negative tall i tabellen for å markere at dette har negativ effekt på vederlag til arbeid og egenkapital

Fra 2002 til 2003 er det budsjettert med en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 18000 kr pr. årsverk. Dersom antallet årsverk hadde vært det samme i 2003 som i 2002, ville økningen i vederlag til arbeid og egenkapital ha vært på 9000 kr pr. årsverk. Fortsatt beregnet med samme antall årsverk som i 2002, er det «effekt av finansiering» som på aggregert nivå peker seg ut med størst utslaget med en økning på 6000 kr pr. årsverk fra 2002 til 2003. «Effekt av finansiering» bør sees i sammenheng med de nominelle rentekostnadene på lånt kapital og med kapitalslitet. Det samlede utslaget av de tre forholdene slår ut med en økning på omtrent 8000 kroner pr. årsverk. Det er en nedgang i realrenta fra 2002 til 2003 tilsvarende omtrent 10 000 kroner pr. årsverk og en økning av kapitalslitet som følge av prisjusteringen tilsvarende omtrent 2000 kroner pr. årsverk.

Fra 2001 til 2002 er det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 3000 kr pr. årsverk. Dersom antallet årsverk hadde vært det samme i 2002 som i 2001, ville det vært en nedgang i vederlag til arbeid og egenkapital på 4000 kr pr. årsverk. Fortsatt beregnet med samme antall årsverk som i 2001, er det «effekt av finansiering» som på aggregert nivå peker seg ut med størst utslag, reduksjon på 6000 kr pr. årsverk fra 2001 til 2002. «Effekt av finansiering» bør sees i sammenheng med de nominelle rentekostnadene på lånt kapital, og sammen slår de ut med en reduksjon på 5000 kroner pr. årsverk, dvs. en sterk økning i realrenta fra 2001 til 2002. «Sum ikke-varige produksjonsmidler» øker med 4000 kroner pr. årsverk og direkte tilskudd øker med 4000 kroner pr. årsverk.

Fra 2000 til 2001 er det en nedgang i vederlag til arbeid og egenkapital på 12 000 kr pr. årsverk. Dersom antallet årsverk hadde vært det samme i 2001 som i 2000, ville nedgangen i vederlag til arbeid og egenkapital ha vært på 18 000 kr pr. årsverk. Beregnet med samme antall årsverk som i 2000, er det en reduksjon i sum husdyrprodukter på 5000 kr pr. årsverk og i direkte tilskudd på 7000 kr pr. årsverk mens det er en økning i «sum ikke-varige produksjonsmidler» og rentekostnader på henholdsvis 5000 og 3000 kr pr. årsverk. I reduksjonen i sum husdyrprodukter på

5000 kroner ligger nedgang i salg av melkekvoter tilsvarende en reduksjon på 7000 kroner pr. årsverk. Mesteparten av reduksjonen i direkte tilskudd skyldes at tidspunktet for utbetaling av tilskudd for endret jordarbeiding er forskjøvet fra høst til etterjulsvinter, videre at det i statsregnskapet for 2001 bare er postert 11 utbetalinger for driftstilskudd mens det ble foretatt 12 utbetalinger til melkeprodusentene.

Fra 1999 til 2000 er det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 11 000 kr pr. årsverk. Dersom antallet årsverk hadde vært det samme i 2000 som i 1999, ville økningen ha vært 5000 kr pr. årsverk. Dette utgjøres av en økning i «effekt av finansiering» på 3000 kroner, økning i direkte tilskudd på 2000 kroner og reduksjon i «ikke-varige produksjonsmidler» på 2000 kroner pr. årverk. Under en nedgang i husdyrprodukter på 1000 kroner pr. årsverk ligger en økning i melkekvotesalg på 6000 kroner pr. årsverk.

Fra 1998 til 1999 er det en nedgang i vederlag til arbeid og egenkapital på 4000 kr pr. årsverk. Dersom antallet årsverk hadde vært det samme i 1999 som i 1998, ville nedgangen ha vært 7000 kr pr. årsverk. Dette utgjøres av en nedgang i sum husdyrprodukter på 5000 kroner pr. årsverk og i tillegg en nedgang i buskapsverdi på 3000 kr pr. årsverk.. Ikke-varige kostnader reduseres med 4000 kr pr. årsverk, hvorav reduserte mengder plantevernmidler og prisnedgang på elektrisk kraft utgjorde de største enkeltfaktorene. I tillegg er det nedgang i rentekostnader og kapitalslit tilsvarende henholdsvis 2000 kr og 1000 kr pr. årsverk.

3 Registrerte og budsjetterte tall for perioden 2000 – 2003

Tabell 3.1. Sammenligning av årene 1999-2002. Totalkalkylen, ikke normalisert. Mill kroner ¹⁾

	2000	2001	Diff 2001- 2000	2002	Diff 2002- 2001	2003	Diff 2003- 2002
Korn, erter og oljefrø	2332	2240	-92	2312	72	2386	74
Poteter	452	503	51	504	1	517	13
Stråfôr mv.	101	96	-5	98	2	99	1
Hagebruksprodukter	2630	2629	-1	2644	15	2705	61
Andre frø til modning	37	34	-3	26	-8	19	-7
Sum planteprod.	5553	5503	-50	5584	81	5726	142
Melk	6595	6010	-585	5914	-96	6000	86
Kjøtt	6578	6763	185	6964	201	6941	-23
Egg	491	502	11	515	13	546	31
Ull	158	167	9	175	8	162	-13
Pelsdyr	261	320	59	251	-69	247	-4
Salg av levende dyr	7	3	-4	8	5	5	-3
Kaniner og bier	75	65	-10	104	39	93	-11
Sum husdyrprod.	14166	13830	-336	13931	101	13994	63
Sum pl.-og husdyrpr.	19719	19333	-386	19515	182	19720	205
Kjøreinntekter mv.	301	308	7	306	-2	308	2
Arbeidsinntekter ved invest.	247	252	5	280	28	283	3
Sum andre inntekter	548	561	13	587	26	591	4
Endringer i buskapsverdien	-120	-34	86	-166	-132	-72	94
Sum inntekter	20148	19860	-288	19936	76	20239	303
Kunstgjødsel og kalk	936	914	-22	1022	108	970	-52
Innkjøpt kraftfôr	4197	4312	115	4356	44	4420	64
Innkjøpt melkeprod. til fôr	64	66	2	63	-3	67	4
Annet innkjøpt fôr	225	230	5	241	11	244	3
Såfrø og planter	633	665	32	632	-33	634	2
Andre kostnader	4318	4556	238	4801	245	4900	99
Vedlikehold	1151	1191	40	1177	-14	1164	-13
Sum ikke-varige prod.midler	11525	11933	408	12292	359	12399	107
Leasing av maskiner	176	216	40	305	89	387	82
Kapitalslit	5301	5334	33	5278	-56	5308	30
Sum kostnader	17002	17484	482	17876	392	18095	219
Rentekostnader. Lånt kapital	1506	1702	196	1664	-38	1406	-258
Effekt av finansiering	769	770	1	333	-437	782	449
Direkte tilskudd	9196	8676	-520	9004	328	8980	-24
Vederlag til arbeid og kapital	12342	11052	-1290	11065	13	11125	60
Vederlag til arbeid og egenkapital	11606	10120	-1486	9734	-386	10501	767

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

3.1 Utviklingen fra år til år i følge beregningene i 2003

Kommentarene og forklaringene nedenfor er knyttet til de registrerte regnskapene.

3.1.1 Forklaring til de største endringene fra 2001 til 2002

Korn

- Verdiøkning på 72 mill. kr.
- Skyldes prisøkning på nær 8 øre/kg siden kvantumet endrer seg lite, ned 13 mill. kg.

Melk

- Verdinedgang på 96 mill. kr
- Skyldes redusert grunntilskudd, ned 41 mill. kr., samt redusert salg av melkekvoter, ned 109 mill. kr. En prisøkning på melk på 6,5 øre/l, oppveier ikke for nedgangen i grunntilskuddet og salg av melkekvoter. En redusert meierileveranse på 13 mill. liter trekker også ned verdien av melkeproduksjonen.

Kjøtt

- Verdiøkning på 201 mill. kr
- Skyldes vesentligst prisøkning da verdien ekskl. tilskudd er på 182 mill. kr. Prisøkning for kjøtt ekskl. fjørfekjøtt er på 0,97 kr/kg. Samlet kvantum er omtrent uendret, ned 0,6 mill. kg. Skyldes også økt grunntilskudd, opp 15 mill. kr.

Pelsdyr

- Verdinedgang på 69 mill. kr
- Skyldes prisnedgang på både rev- og minkskinn samt lavere mengde reveskinn.

Endring i buskapsverdien

- Verdinedgang på 133 mill. kr
- Skyldes nedgang for hester, storfe, sau og svin, henh. 18, 103, 32 og 36 mill. kr. Nedgangen for disse mer enn oppveier økning for pelsdyr på 51 mill. kr.

Kunstgjødsel og kalk

- Verdiøkning på 108 mill. kr
- Skyldes økte priser siden forbruket er omtrent uendret. Prisøkning for kunstgjødsel var på 23,8 øre/kg (13,4 %).

Andre kostnader

- Verdiøkning på 245 mill. kr
- Enkeltposter vil variere mellom økning og nedgang. Enkeltposter som bidrar mest til økningen er plantevernmidler som øker med 94 mill. kr, emballasje frukt og bær øker med 20 mill. kr, dyrlege og veterinærmedisin øker med 29 mill. kr, erstatning husdyrforsikring er redusert med 21 mill. kr, kostnader til drivstoff og smøremidler øker med 32 mill. kr, økt premie

bygningsforsikring, 22 mill. kr samt redusert erstatning bygningsforsikring, 62 mill. kr (med kostnadmessig motsatt virkning).

Leasing av maskiner

- Verdiøkning på 89 mill. kr
- Skyldes økning i mengden leasede maskiner (se også kapitalslit)

Kapitalslit

- Verdinedgang på 56 mill. kr
- Skyldes redusert kapital av maskiner og redskaper og biler. Nedgangen for maskiner og redskaper, 43 mill. kr, har sammenheng med at leasede maskiner, som tidligere inngikk i kapitalslitet, nå er trukket ut av kapitalslitet for maskiner og redskaper og ført som egen post.

Rentekostnader og effekt av finansiering

- Samlet effekt av rentekostnader og effekt av finansiering, innebar en økt realrentekostnad på 399 mill. kr. Dette må ses i sammenheng med lavere prisstigningstakt i 2002 enn i 2001.

Direkte tilskudd

- Verdiøkning på 328 mill. kr.
- Økning i arealbaserte tilskudd på 172 mill. kr. Økningen skyldes hovedsaklig forskyvning av utbetalingstidspunkt for tilskudd til endret jordarbeiding. Økning i driftstillegget i melkeproduksjonen på 130 mill. kr. skyldes endringer i utbetalingene slik at det i statsregnskapet for 2001 ble postert for utbetalinger for 11 måneder mot normalt 12 måneder.

3.1.2 Forklaring til de største endringene fra 2002 til 2003

Korn

- Verdiøkning på 74 mill. kr.
- Skyldes en kvantumsøkning på 71 mill. kg. Økt trekk for tørking og kvalitet trekker i motsatt retning.

Hagebruksprodukter

- Verdiøkning på 61 mill. kr
- Økning for grønnsaker og blomster på til sammen 92 mill. kr samt økt distrikts- og kvalitetstilskudd på 10 mill. kr, oppveier reduksjon for frukt og bær på henholdsvis 26 og 14 mill. kr.

Melk

- Verdiøkning på 86 mill. kr
- Økt pris på ku- og geitmelk samt økt mengde kumelk mer enn oppveier nedgang i grunntilskudd på 13 mill. kr.

Egg

- Verdiøkning på 31 mill. kr
- Skyldes hovedsakelig større produksjon, opp 4,3 prosent.

Endring i buskapsverdien

- Verdiøkning på 95 mill. kr
- Økt verdi av hester, storfe og sau, henholdsvis 15, 104 og 20 mill. kr, oppveier nedgang i verdi av pelsdyr på nær 38 mill. kr.

Kunstgjødsel og kalk

- Verdinedgang på 52 mill. kr
- Skyldes hovedsakelig reduserte priser, prisnedgang for sum kunstgjødsel på 3,8 prosent, og en viss forbruksnedgang, 1,5 prosent.

Innkjøpt kraftfôr

- Verdiøkning på 64 mill. kr
- Skyldes litt høyere både forbruk og priser, henholdsvis 0,7 og 0,8 prosent.

Andre kostnader

- Verdiøkning på 99 mill. kr
- Enkeltposter med større endringer gjelder elektrisk kraft som øker med 160 mill. kr, plantevernmidler reduseres med 81 mill. kr, drivstoff og smøremidler øker med 32 mill. kr, erstatning bygningsforsikring går opp 92 mill. kr (med kostnadmessig motsatt virkning). Økningen for posten framkommer ellers som sumvirkningen av alle underposter, hvor endringen for de fleste av postene er mindre.

Leasing av maskiner

- Verdiøkning på 82 mill. kr
- Skyldes økning i mengden leasede maskiner (se også kapitalslit)

Kapitalslit

- Verdiøkning på 30 mill. kr
- Skyldes prisøkningen ved justering av kapitalsaldoen, opp 3 prosent

Rentekostnader og effekt av finansiering

- Samlet effekt av rentekostnader og effekt av finansiering, innebærer en redusert realrentekostnad på 707 mill. kr. Det skyldes kombinasjonen av lavere nominelle rentekostnader og økt prisstigning i 2003.

3.2 Beregning av tap på grunn av markedsoverskudd

Det har av ulike årsaker vært overproduksjon av husdyrprodukter enkelte år, noe som har medført reduserte utbetalingspriser for produsentene. Pristapet skjer ved at engrosprisene settes lavere enn målprisene gir grunnlag for, samt økt omsetningsavgift (utover avgift ved markedsbalanse). For beregningsårene 2001, 2002 og 2003, er pristapene små i sum, men av betydning for enkeltprodukter.

Omsetningsavgift brukes i stor grad til markedsregulering. Det er ikke nødvendigvis til enhver tid samsvar mellom nivået på omsetningsavgiften og behovet for å regulere den løpende produksjonen. Dersom reguleringskostnadene ble høyere enn forutsatt, kan det være behov for å bygge opp igjen reguleringsfondet på et senere tidspunkt.

Tabellene under viser hvor mye det beregnede brutto pristapet på grunn av markeds-overskuddet har utgjort de siste årene. Brutto pristap de enkelte årene er vist for de ulike produktene og med fordeling på hvordan det totale pristapet er framkommet. For flere av produktene ser en at pristapet er ”negativt”. Dvs. at en har tatt ut engrospriser som ligger over målprisnivå eller at omsetningsavgiften er lavere enn avgift ved markedsbalanse. Prisuttak over målprisnivå kan forekomme på kalenderårs basis, men skal normalt ikke forekomme på avtaleårs basis. Dersom målprisen overstiges i ett avtaleår skal prisen ligge tilsvarende under det påfølgende år.

Nemnda har anslått omsetningsavgiften ved markedsbalanse til 0,70 kr/kg for alle dyreslag unntatt fjørfe.

Omsetningsavgiften for kjøtt i 2001 lå klart over avgift ved markedsbalanse. Samtidig var det underskudd av norsk vare og engrosprisen lå over målpris. Omsetningsrådets sekretariat har oppgitt at årsaken til en høy omsetningsavgift for storfe i denne situasjonen var eksport av fryselauret storfekjøtt. Dette var kjøtt som på grunn av for lang lagringstid var av for lav kvalitet til å omsettes på det norske markedet.

For egg lå også omsetningsavgiften over avgift ved markedsbalanse. Dette var begrunnet i behov for oppbygging av fondsmidler.

Det er beregnet et pristap for kylling i 2001 på 0,63 kr/kg, jfr. tabell 3.3. Pristapet skyldes i stor grad at uttatt engrospris oversteg målpris i annet halvår 2000, og at det etter hvert var nødvendig å ligge under målpris både i 1. og 2. halvår i 2001 for å oppfylle jordbruksavtalens forpliktelser.

For 2003 er det ifølge prognoseutvalget for kjøtt beregnet et underskudd av kjøtt på nær 2,7 mill. kg, hovedsakelig storfekjøtt. Samtidig er det regnet med et lavere prisuttak for storfe enn det målpris gir grunnlag for. Årsaken til dette er at engrosprisen for avtaleåret 01/02 lå over målprisnivå. Dette pga. engrosprisøkning på ettervinteren i 2002 for å få redusert tollsats. Dette igjen for å øke importen på grunn av underdekning av storfe det året. Engrosprisøkningen måtte tas igjen i neste periode, i dette tilfelle i inneværende avtaleperiode. Normalt skal som nevnt ikke engrosprisen overstige målprisen på avtaleårs basis.

**Tabell 3.2 Pristap pga markedsoverskudd, kroner pr kg.
Totalbeløp i mill kroner. 2001**

2001	Storfe	Kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Fjørfekjøtt
Økt omsetningsavgift 1)	0,21	0,24	0,33	0,07	0,15	
Svikt i engrospris 1)	-0,61	-0,61	0,21	-0,07	0,33	0,63
Sum tap	-0,40	-0,37	0,54	0,00	0,48	0,63
Salgsprod., mill. kg	83,1	2,2	24,0	108,0	45,1	34,6
Brutto pristap pga. markedsoversk., mill. kr	-33,2	-0,8	12,9	0,0	21,6	21,8

1) Negativt fortegn betyr høyere uttatt pris enn målpris/lavere omsetningsavgift enn avgift ved markedsbalanse

**Tabell 3.3 Pristap pga markedsoverskudd, kroner pr kg.
Totalbeløp i mill kroner. 2002**

2002	Storfe	Kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Fjørfekjøtt
Økt omsetningsavgift 1)	-0,15	-0,14	1,08	0,03	0,05	
Svikt i engrospris 1)	-0,09	-0,09	0,85	0,00	0,02	0,02
Sum tap	-0,24	-0,23	1,93	0,03	0,07	0,02
Salgsprod., mill. kg	82,8	2,3	24,5	103,3	44,5	38,0
Brutto pristap pga. markedsoversk., mill. kr	-19,9	-0,5	47,2	3,1	3,1	0,8

1) Negativt fortegn betyr høyere uttatt pris enn målpris/lavere omsetningsavgift enn avgift ved markedsbalanse

**Tabell 3.4 Pristap pga markedsoverskudd, kroner pr kg.
Totalbeløp i mill kroner. 2003**

2003	Storfe	Kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Fjørfekjøtt
Økt omsetningsavgift 1)	-0,10	-0,10	1,14	0,04	-0,15	
Svikt i engrospris 1)	0,17	0,17	-0,06	-0,01	0,02	0,3
Sum tap	0,07	0,07	1,08	0,03	-0,13	0,28
Salgsprod., mill. kg	80,8	2,1	24,0	105,2	46,5	38,4
Markedsoversk., mill. kr	5,7	0,1	25,9	3,2	-6,0	10,8

1) Negativt fortegn betyr høyere uttatt pris enn målpris/lavere omsetningsavgift enn Avgift ved markedsbalanse

Tabell 3.2 - tabell 3.4 viser det beregnede brutto pristapet for jordbruket i beregningsårene, men ikke det reelle inntektstapet. Tapet er beregnet ved å multiplisere pristapet pr. kg med registrert/anslått salgsproduksjon. Totalt utgjør dette 22,3 mill. kroner i 2001, 33,8 mill. kroner i 2002 og 39,6 mill. kr. i 2003. Totalt sett er pristapene små i beregningsårene. Når de beregnede bruttotapene er store er det generelt grunn til å anta at de virkelige pristapene vil være noe lavere. Dette fordi salgsproduksjonen må være lavere dersom det ikke skal være økt omsetningsavgift eller svikt i engrospris. På den andre siden vil lavere salgsproduksjon sannsynligvis medføre lavere kostnader.

I kapittel 6.2 er det gitt tall for utviklingen i forbruket av kjøtt og egg. Forventet import av husdyrprodukter i 2003 er den samme som forutsatt av prognoseutvalgene. MUL-importen av storfekjøtt utgjør ca. halvparten av total import av kjøtt i budsjettåret.

For melk utgjør samlet avgift for produksjon ut over kvote og omsetningsavgiften en indikator på overproduksjonskostnader. Dette er vist i tabell 3.5 og tabell 3.6. Overproduksjonsavgift på melk er imidlertid knyttet til overskridelse av kvote på enkeltbruk og kan bli ilagt selv om det samlet sett ikke er overskudd av melk.

Eventuelt avvik mellom uttatt pris og målpris vil også være indikatorer på markeds-situasjonen. Målprisene gjelder råvareverdi for produktgrupper spesifisert på markeder. Etterkontrollen viser både positive og negative avvik i forhold til målprisene. SLF har imidlertid ikke beregnet sammenveid målpris og sammenveid uttatt pris for avtaleåret 2001/2002 basert på de endelige tallene.

Tabell 3.5 Omsetningsavgift på melk, øre pr liter

	1.1.	1.7.
1995	1	
1996	1	
1997	1	22
1998	22	24
1999	20	14
2000	16	18
2001	18 ¹⁾	12 ¹⁾
2002	1	1
2003	8	8

1) I 2001 ble behovet for reguleringsmidler lavere enn antatt, og det ble tilbakebetalt 6 øre pr. liter

Økningen i omsetningsavgift fra første til andre halvår 1997 skyldes endring av markedsordningen for melk. Før 1. juli 1997 ble reguleringen i større grad ordnet internt i TINE-systemet.

I 2002 og 2003 er satsen satt lavt. Dette skyldes at Tine i 2002 (med virkning for regnskapet i 2001) betalte tilbake 176 mill. kroner til fondet for omsetningsavgift etter Landbruksdepartementets behandling av en klage i forbindelse med prisutjevningsordningen for melk. Denne økningen i fondet gav grunnlag for å sette lave satser for omsetningsavgiften. Som indikator på markeds-situasjonen er derfor ikke omsetningsavgiften presis i 2002 og 2003.

Tabell 3.6 Overproduksjonsavgift melk. Mill. kroner

2000	34,0
2001	40,2
2002	46,7

4 Sammenligning med fjorårets beregninger

Tabell 4.1. Sammenligning mellom resultater som er beregnet i 2001 og 2002. Registrerte regnskaper. Mill. Kroner

	Året 2001			Året 2002		
	Beregninger utført 2002	Beregninger utført 2003	Differanse	Beregninger utført 2002	Beregninger utført 2003	Differanse
Korn og oljefrø	2200	2240	40	2378	2312	-66
Poteter	496	503	7	518	504	-14
Stråfrø m.v.	96	96	0	93	98	5
Hagebruksprodukter	2749	2629	-120	2749	2644	-105
Andre frø til modning	34	34	0	29	26	-3
Sum planteprod. til salg og hjemmeforbr.	5575	5503	-72	5765	5584	-181
Melk	6008	6010	2	5737	5914	177
Kjøtt	6764	6763	-1	7010	6964	-46
Egg	499	502	3	482	515	33
Ull	171	167	-4	173	175	2
Pelsdyr	320	320	0	271	251	-20
Salg av levende dyr	3	3	0	3	8	5
Kaniner og bier	65	65	0	81	104	23
Sum husdyrprod. til salg og hjemmeforbr.	13831	13830	-1	13757	13931	174
Sum pl.- og husdyrpr. til salg og hj.forb	19406	19333	-73	19522	19515	-7
Kjøreinntekter m.v.	305	308	3	307	306	-1
Arbeidsinntekter ved invest.	260	252	-8	271	280	9
Sum andre inntekter	565	561	-4	578	587	9
Endringer i buskapsverdien	-59	-34	25	16	-166	-182
Sum inntekter	19913	19860	-53	20117	19936	-181
Handelsgjødsel og kalk	913	914	1	1007	1022	15
Innkjøpt kraftfôr	4330	4312	-18	4463	4356	-107
Innkjøpte melkeprod. til fôr	66	66	0	67	63	-4
Annet innkjøpt fôr	236	230	-6	236	241	5
Såfrø og planter	658	665	7	652	632	-20
Andre kostnader	4584	4556	-28	4498	4801	303
Vedlikehold	1156	1191	35	1157	1177	20
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	11941	11933	-8	12082	12292	210
Leasing av maskiner		216	216		305	305
Kapitalslit	5438	5334	-104	5403	5278	-125
Sum kostnader	17378	17484	106	17484	17876	392
Rentekostnader. Lånt kapital	1703	1702	-1	1600	1664	64
Effekt av finansiering	752	770	18	314	333	19
Direkte tilskudd	8681	8676	-5	8804	9004	200
Vederlag til arbeid og kapital	11215	11052	-163	11436	11065	-371
Vederlag til arbeid og egenkapital	10264	10120	-144	10150	9734	-416

4.1 Året 2001

Samlet er sum inntekter inkludert tilskudd for 2001 i år beregnet 58 millioner lavere enn tilsvarende beregninger utført i fjor. Sum kostnader er 106 millioner kroner høyere. Lavere inntekter for hagebruket og kostnader ved leasing av maskiner er de to viktigste forklaringene.

Nedenfor er det foretatt en nærmere sammenligning av fjorårets foreløpige regnskap for 2001 og årets reviderte regnskapstall for det samme året. Se også tabell 4.1. Formålet er stikkordsmessig å kommentere årsakene til forskjeller fra fjorårets beregning til årets beregning for 2001.

Korn og oljefrø

En verdiøkning på 40 millioner. Av dette er 27 millioner fra bygg der både kvantum og pris ble noe høyere enn i foreløpig regnskap. For de andre kornartene ble det lavere verdi enn i foreløpig regnskap. Fratrukket for korreksjon av vann/kvalitet ble 41 millioner lavere.

Hagebruksprodukter

Det er en verdireduksjon på 120 millioner kroner.

Grønnsaker alene har en verdireduksjon på 148 millioner. Beregningene er en del lagt om og forenklet ved at en nå tar utgangspunkt i anvendt produksjon (grossistomsetning med noen tillegg) for en del vekster der en tidligere regnet nettoproduksjon ut fra areal, avling og svinn. Slangagurk i veksthus har alene en verdireduksjon i forhold til fjorårets beregninger på 85 millioner fordi prisen er redusert fra 18,84 kr/kg til 10,35 kr/kg. Ellers er det mindre kvantum av hodesalat/rapidsalat, isbergssalat og disse har til sammen 33 millioner i lavere verdi. Uspesifiserte grønnsaker er 14 millioner lavere beregnet.

Frukt er 6 millioner lavere verdiberegnet enn i fjor og det skyldes lavere kvantum. Prisen er litt høyere enn den var satt i fjor.

Bær har en verdireduksjon på 8 millioner der mindre kvantum av bringebær betyr mest.

Distrikts- og kvalitetstilskuddet ble satt til 0 i fjorårets beregninger, men er inne med 43 millioner i årets beregning.

Innkjøpt kraftfôr

Verdireduksjon på 18 millioner som skyldes rimeligere svinefôr (verdireduksjon på 33 millioner) mens 14 millioner i reduserte rabatter trekker motsatt vei.

Andre kostnader

Verdireduksjon på 28 millioner. Kostnadene til nett for rundballer er redusert med omtrent 2/3-deler i forhold til fjorårets beregninger og det bidrar til at plastfolie har en verdireduksjon på 33 millioner. Prisen på fyringsolje til veksthus er i år satt lavere

enn olje til korntørker og det bidrar til 54 millioner lavere verdi. Diesel (brenselolje) er opp 50 millioner på grunn av økt kvantum.

Vedlikehold

Økt med 35 millioner på grunn av økt vedlikeholdskvantum på bygninger.

Leasing av maskiner/kapitalslit maskiner

Samlet verdiøkning på 108 millioner. Dette er nærmere omtalt i kapittel 1.6. Kapitalslit på grøfter er opp 4 millioner.

4.2 Året 2002

I dette avsnittet er det foretatt en sammenligning av fjorårets budsjetterte tall for 2002 og årets foreløpige regnskapstall for det samme året. Se tabell 4.1. Samlet vederlag til arbeid og egenkapital er 416 millioner lavere enn beregnet i fjor. Mange poster avviker fra fjorårets beregninger, men økte andre kostnader og kostnader til leasing av maskiner er de viktigste. I avsnittene nedenfor følger litt mer detaljerte kommentarer.

Korn og oljefrø

Verdinedgang på 66 millioner som i hovedsak skyldes lavere kornavlinger enn budsjettert. Hvetekvantumet er 41 000 tonn lavere og verdien av hvete alene er 78 millioner kroner lavere.

Poteter

Verdinedgang på 14 millioner på grunn av lavere pris enn budsjettert på fabrikkpoteter.

Hagebruk

Verdinedgang på 105 millioner. Stor prissvikt i forhold til budsjett på slangagurk betyr alene 79 millioner. Ellers er det verdinedgang på tomater med 12 millioner. For rosenkål, kinakål, hodekål/rapidsalet er det mengdereduksjoner som samlet gir en verdireduksjon på 19 millioner. Samlet er grønnsaksproduksjonen verdiberegnet 178 millioner lavere enn budsjettert i fjor.

Frukt er i foreløpig regnskap verdiberegnet 41 millioner høyere enn budsjettert i fjor. Bær er 12 millioner kroner høyere vesentlig på grunn av større jordbærkvantum. Blomster er 25 millioner lavere. Hovedårsaken er lavere priser enn budsjettert på snittblomster.

Melk

Verdiøkning på 177 millioner der forklaringen først og fremst er at melkeprisen er omtrent 10 øre høyere enn budsjettert.

Kjøtt

Verdinedgang på 46 millioner. Av dette er 32 millioner på storfekjøtt. En kvantumsnedgang på 1733 tonn betyr 50 millioner. Det er noe prissvikt i forhold til budsjett på sau/lam og høyere pris enn budsjettet på svin.

Egg

Verdiøkning på 33 millioner som skyldes bedre pris enn budsjettet. Mengden sviktet med nærmere 1000 tonn.

Pelsdyr

Verdinedgang på 20 millioner. Færre skinn og lavere priser på mink, mens rev ble omtrent som budsjettet.

Kaniner og bier

Verdiøkning på 23 millioner skyldes 600 tonn (46%) mer honning enn budsjettet.

Endret buskapsverdi

En nedgang på 182 millioner der 155 millioner er på storfe, mens sauer er 33 millioner lavere enn budsjettet. Prognosemodellen som er lagt til grunn, klarte i fjor ikke å fange opp den store nedgangen i antall storfe i løpet av 2002.

Handelsgjødsel og kalk

Verdiøkning på 15 millioner der viktigste forklaringer er mengdeøkning av gjødsel (men noe lavere priser) som gir verdiøkning på 20 millioner. Prisøkning på kalk hever kalkverdien 6 millioner. Rabattene er 9 millioner større enn budsjettet.

Innkjøpt kraftfôr

Verdinedgang på 107 millioner, der lavere pris på svinefôr gir 41 millioner lavere verdi, lavere mengde drøvtyggerfôr gir 24 millioner lavere verdi og lavere mengde verpefôr gir 34 millioner lavere verdi. Laver pris på hestepellets betyr 5 millioner lavere verdi.

Såfrø og planter

Verdinedgang på 20 millioner. Såkorn har 10 millioner lavere verdi (7 millioner pga mindre kvantum hvete). Norskprodusert engfrø er 7 millioner lavere pga mindre mengde. Blomsterløk er 15 millioner lavere, prydplanter 6 millioner høyere og planteartikler 12 millioner høyere enn budsjettet.

Andre kostnader

Verdiøkning på 303 millioner. De viktigste postene med økning er diesel (fyringsolje) som er opp 116 millioner fordi prisen er nesten en krone høyere pr liter enn i budsjettet i fjor. Bygningsforsikring er opp 88 millioner. Strøm er opp 42 millioner. Embalasje til frukt og bær er opp 20 millioner delvis pga. omlegging med større grad av bruttoføring (brettpakking av epler og pærer som har motpost høyere pris). Medisin er opp 13 millioner, smøremidler opp 12 millioner, frakt av kraftfôr og kjøtt er hver opp 6 millioner, produsenttjenesten er opp 6 millioner og dyrkingstorv er opp 6 millioner.

Vedlikehold

Verdiøkning på 20 millioner som skyldes økt omfang av bygningsvedlikehold.

Leasing av maskiner/kapitalslit maskiner

Det vises til kapittel 1.6.

Rentekostnader. Lånt kapital

Økning på 64 millioner fordi renten ikke falt så mye som budsjettert og gjelden økte mer enn budsjettert.

Direkte tilskudd

Økning på 200 millioner. Den viktigste forklaringen er at det i budsjettet lå inne et ufordelt kutt til pristilskudd på 300 millioner i budsjettet. Posten er nå fordelt og tatt vekk.

5 Kostnadsutviklingen i omsetningsleddene

Ved jordbruksoppjøret i 1993 ble BFJ av avtalepartene bedt om å utarbeide et materiale om kostnadsutviklingen i omsetningsleddene, jfr. St.prp. 82 (1992-93). Et kapittel om kostnadsutviklingen i omsetningsleddene har siden vært tatt inn i utredning nr. 1.

Problemstillingen er avgrenset til endringen i kostnadene,- ikke nivå. Det antas at det er kostnadsutviklingen, definert som effektivitets- eller produktivitetsutviklingen, en har vært ute etter. Materialet en har til rådighet gjør det imidlertid ikke mulig å få et mål for dette. Ved å sammenholde og sammenstille ulikt materiale, søkes det likevel å belyse ulike sider ved kostnadsutviklingen. Kapitlet er basert på følgende materiale:

- meierisamvirkets grupperegnskap
- kjøttssamvirkets konsernregnskap
- eggssamvirkets totale kostnader
- mengdetall for tilførsler og videreforedling
- tall for antall ansatte
- tall for antall anlegg
- kjøttssamvirkets normerte slaktekostnad

I tillegg er det tatt inn et kapittel om sammenlikning av produktivitetsveksten i norsk og svensk industri for perioden 1993-99 fra Statistisk sentralbyrå.

5.1 Organisasjonenes totale kostnader

Omsetningsorganisasjonenes totale kostnader er satt opp i tabell 5.1 nedenfor. Meierienes kostnader er til og med 2001 hentet fra årsmeldingen fra TINE Norske Meierier, og er beregnet som driftsinntekter fratrukket utbetalt til produsent. Kostnadene er basert på det tidligere «grupperegnskapet» som omfattet all virksomhet innenfor 10 meieriselskaper og TINE Norske Meierier. TINE ble omorganisert til konsern i 2002 med derav andre krav til rapportering. Kostnadene

for 2002 er basert på TINEs konsernregnskap. Dette omfatter alle TINEs virksomheter og eierandeler i andre selskaper som ikke var inkludert i det tidligere grupperegnskapet. Dette medfører at kostnaden fra 2001 til 2002 ikke er sammenliknbar. Slakterienes kostnader er gitt i brev fra av Norsk Kjøtt til årets beregninger. Kostnadene i eggsvirket er beregnet ut fra totale kostnader pr kg egg og fjørfekjøtt samt leverte mengder til eggsvirket oppgitt i brev fra PRIOR til BFJ.

Tabell 5.1. Totale kostnader i meieri-, slakteri- og eggsvirket.
Mill. kr

	1990	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Meieri	4520	4898	4710	4697	5061	5194	5329	5568	5910	7446 ¹
Slakteri	1789	2001	2183	2324	2441	2631	2707	3040	3073	3320
Eggsvirket	364	396	450	489	498	570	652	775	796	998

¹) Gjelder TINE konsern. Ikke sammenliknbart med tidligere år pga. omlegging av regnskapet

Fra 1990 til 2001 (sammenliknbare år) økte de totale kostnader innen meierisvirket med 30,8 prosent. Fra 1990 til 2002 økte totalkostnadene innen kjøtt,- og eggsvirket med henholdsvis 85,6 og 174.2 prosent. For meierisvirket var det en større økning i 1997 som dels skyldes endringer i verdsetting av lagerbeholdninger i forbindelse med overgang til ny markedsordning for melk.

Omsetningsorganisasjonenes totale kostnader er et resultat av priser på og mengder av innsatsfaktorer som er brukt i produksjonen. Mengdene av innsatsfaktorene igjen, bestemmes av den totale virksomhet og av produktiviteten. Med virksomhet menes her og seinere i kapitlet organisasjonenes totale virksomhet, dvs. summen av mottak og behandling av råvarer og videre produksjon (videre foredling), produktutvikling, markedsføring og distribusjon.

5.1.1 Total aktivitet

Tall for den totale aktivitet,- eller virksomhet, i organisasjonene er i tabell 5.2 er gitt som tall for tilførte og bearbejdede produkter i tonn/liter.

For melk er det meierileveransen samt totalsalget for hovedgrupper av produkter, dvs. konsummilk, ost og smør/margarin som er gjengitt. Konsummilk inkluderer bl.a. yoghurt. Tallene for ost og smørprodukter er inkl. eksport. For kjøtt gjelder tallene leveranser av slakt samt nedskåret og videre bearbejdet vare. For eggsvirket er det total tilførsel av egg, samt tilført og bearbejdet fjørfekjøtt.

Tabell 5.2 Samvirkets tilførsler og videreforedling av melk, kjøtt og egg. 1000 tonn¹

	1990	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Meieri										
- meierileveranse	1837	1784	1712	1689	1683	1664	1634	1545	1501	1483
- salg konsummelk	725,8	707,8	687,7	674,1	663,6	637,5	598,3	582,6	564,5	553,3
- " ost ²	84,5	83,7	82,7	84,1	82,6	84,1	77,9	77,4	73,9	72,2
- " smør	26,3	25,2	23,2	22,0	20,2					
Slakteri										
- tilførsler	147,7	150,5	156,1	162,5	164,7	166,4	172,2	163,8	167,6	162,4 ³
- nedskåret	81,4	93,6	99,8	108,2	108,0	112,7	109,8	115,3	112,0	112,5
- foredlet	67,1	81,5	90,4	91,1	95,0	94,3	94,6	95,3	93,3	94,2
Egg/fjørfe kjøtt										
- tilførsler av egg	36,0	35,6	35,1	34,1	32,9	31,1	30,5	30,4	29,8	29,4
- " kylling	12,6	12,8	16,1	18,4	18,9	21,0	25,9	30,4	29,0	33,5
- bearb. fjørfe kj.	3,6	4,7	6,0	6,3	4	4	4	4	4	4

1) Mill. liter for meierileveranse og konsummelk. Meierileveranse gjelder kumelk til TINE/NML

2) Ekskl. Kesam og Cottage Cheese fra 1997

3) Gris uten hode og labb fra 2002

4) Mangler tall

Kilde: TINE/NML, Norsk Kjøtt, PRIOR

Tallene for videreforedling i tabellen ovenfor gir ikke nødvendigvis noe godt uttrykk for aktiviteten,- eller innsatsen, knyttet til videreforedlingen. Tallene gjenspeiler for eksempel ikke antall produktvarianter med ulik bearbeidingsgrad for ulike markeder. Eksempel på spekteret innen meieriene er salg av hele oster direkte til butikk og porsjonspakninger av ost til for eksempel cateringmarkedet. Det er et økende antall produktvarianter med ulike pakningstyper med derav økende kostnader.

Kjøttensamvirkets slaktetilførsler økte fram til 1999 til 2000, gikk noe ned i 2000 for siden å øke i 2001. I perioden 1990 - 2001 økte tilførslene med 13,5 prosent. Volumet av nedskåret vare hadde en foreløpig topp i 2000 men har økt med 37,6 prosent fra 1990 til 2001. Videreforedlet vare hadde også en topp i 2000. Økningen fra 1990 til 2001 var på 39,0 prosent.

Det har vært en nedgang i melkeproduksjonen i hele perioden som en tilpasning til forbruksutviklingen. Meierileveransen sank fra 1990 til 2001 med 18,3 prosent. Det har også vært en nedgang i tilførslene av egg. Nedgangen i perioden en har sett på er 17,2 prosent. Produksjonen av kylling har økt med forbruksøkningen for dette dyreslaget. Økningen i perioden var ca. 130 prosent etter en nedgang fra 2000.

5.1.2 Produktivitet

Ved siden av den totale vare- og tjenesteproduksjonen, bestemmes organisasjonenes totale kostnader av produktiviteten. Produktiviteten måles tradisjonelt ved å se produksjonen,- målt i enten volum eller verdi, i forhold til innsatt arbeid og kapital. Med få unntak er ikke det foreliggende materiale egnet til å kunne gi noe mål for produktiviteten.

5.1.3 Antall ansatte

Tall for antall ansatte i meieri-, slakteri- og eggssamvirket er gitt i tabell 5.3. Dette gir ikke et direkte uttrykk for arbeidsforbruket innen organisasjonene, men gir likevel et bilde på utviklingen. Tall for meierisamvirket er ekskl. ansatte i iskreminindustri i 2001. Antall ansatte innen iskreminindustrien er ca. 600. Tallene blir dermed ikke helt sammenliknbare med tidligere år.

Tabell 5.3 Antall ansatte i meieri-, slakteri- og eggssamvirket

	1990	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Meieri ¹	6000	5786	5636	5624	5682	5631	5648	5041	4292
Slakteri	5415	5247	5518	5677	5810	5813	5814	6133	6054
Eggsamv.	939	887	950	1042	1044	1080	1294	1400	1393

Kilde: Landbrukssamvirkets felleskontor: Aktuelle tall i landbruket

1) Ekskl. iskreminindustri i 2001. Ant. ansatte i iskreminindustri var ca. 600 i 2001

Antall ansatte i organisasjonene varierer en del mellom år. I meieriene har antall ansatte gått ned etter å ha vært på omtrent uendret nivå mesteparten av 90-tallet. Antall ansatte i kjøttssamvirket viser litt variasjon de siste par årene etter å ha vært relativt stabilt noen tidligere år. I eggssamvirket har det vært en økning, spesielt i 1999 og 2000. Økningen knyttes spesielt til økningen innen fjørfekjøtt og videreforedling av denne.

5.1.4 Anleggsstruktur

I tabell 5.4 er det gjengitt tall for antall anlegg. Dette gir et bilde av strukturutviklingen. Dvs. at en har en økende størrelse pr. anlegg når en sammenholder antall anlegg med produksjonsutviklingen. Parallellt med reduksjonen i antall anlegg, skjer det også en rasjonalisering og spesialisering innenfor og mellom anlegg.

Tabell 5.4. Antall anlegg i meieri-, slakteri- og eggssamvirket

	1985	1990	1993	1995	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Meieri ¹	176	128	107	95	78	76	72	62	60	59
Kjøttssamvirket										
- slakteanlegg	48	34						28	26	26
- skjære ”								34	28	27
- foredlings ” ²								22	14	14
Egg og fjørfekj. ¹										
- eggpakkerier		18	15	13	11	11	8	8	6	6
- fjørfeslakterier		7	7	6	5	5	5	5	3	3

1) Ved årsskiftene

2) Ikke fullt sammenliknbare tall mellom 2000 og 2001

Kilde: TINE/NML, Norsk Kjøtt, PRIOR

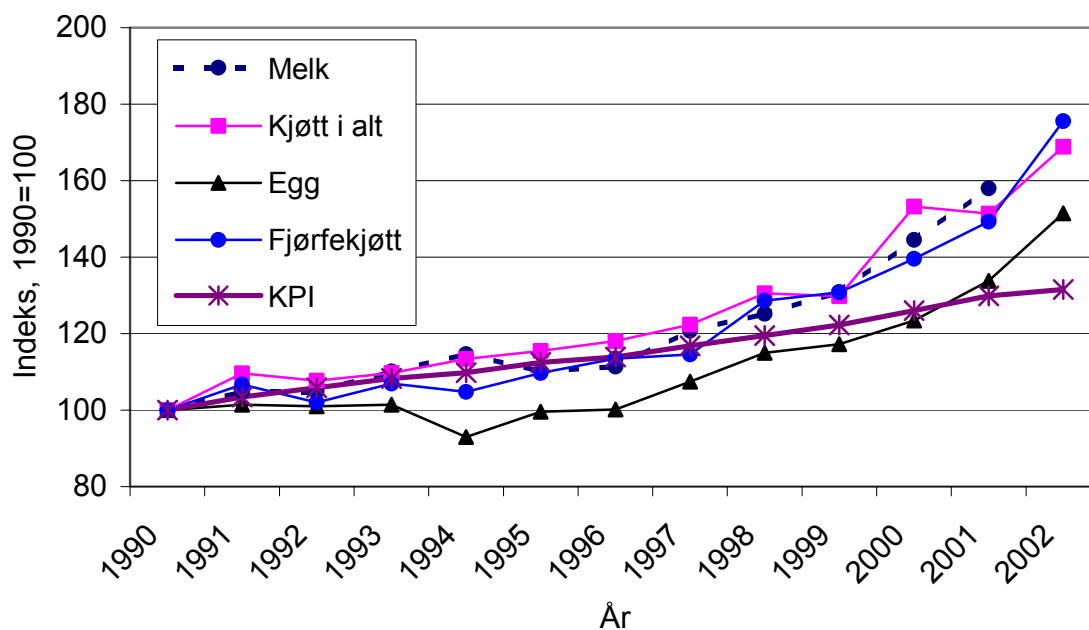
5.1.5 Enhetskostnader

Et mål på den definerte kostnadsutviklingen vil være kostnadene for en identisk vare eller prosess over tid. Kostnadene kan så, for eksempel på indeksform, sammenliknes med andre relevante indekser, eksempelvis konsumprisindeksen (KPI). En har ikke materiale som tilfredsstillende denne definisjonen. I figur 3 er imidlertid utviklingen i omsetningsorganisasjonenes totale kostnader pr. kg tilførte mengder av melk, kjøtt og egg sammenholdt med utviklingen for konsumprisindeksen. I tabell 5.7 nedenfor er kostnadene i kroner pr. liter eller kilo som er utgangspunkt for figur 3 gjengitt.

Tabell 5.7. Totale kostnader i kr. pr. l/kg tilførte mengder av melk, kjøtt og egg

	1990	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Melk	2,46	2,71	2,71	2,74	2,97	3,08	3,22	3,56	3,89	¹
Kjøtt	12,11	13,29	13,98	14,30	14,82	15,81	15,72	18,56	18,33	20,45
Egg	4,82	4,89	4,80	4,83	5,18	5,54	5,65	5,95	6,45	7,30
Fjørfekjøtt	11,39	12,18	12,50	12,92	13,05	14,65	14,90	15,90	17,00	20,00

¹ Ikke sammenliknbart tall pga. omlegging av regnskap

Figur 3. Utviklingen i omsetningsorganisasjonenes totale kostnader pr. kg. tilførsler sammenholdt med utviklingen i konsumprisindeksen. Ikke for melk i 2002 pga. ikke sammenliknbar serie. Indeks, 1990=100.

Figur 3 viser at omsetningsorganisasjonenes totale kostnader pr. enhet først i perioden fulgte utviklingen av konsumprisindeksen relativt jevnt, men at enhetskostnadene de senere årene har økt mer enn konsumprisindeksen. En forklaring på dette kan være økt videreføring og økte kostnader til produktutvikling.

5.1.6 Kjøttens normerte slaktekostnad

Kjøttens normerte slaktekostnad (slaktemarginen) benyttes i grunnlaget for kjøttens veiledende noteringspris (avregningspris) til produsent. Kostnaden inneholder de kostnader som belastes slakteprosessen. Kostnaden bygger på analyser og undersøkelser samt årlige oppdateringer ut fra erfaringstall, kostnadsutvikling og effektivitetsforbedringer. Siden kostnaden er avgrenset til en identisk prosess over tid, er dette sannsynligvis det nærmeste en kommer et krav til materiale for å kunne benyttes ved måling av produktivitet. De normerte slaktekostnadene pr. dyreslag samt enhetskalkylen, et veid gjennomsnitt for alle dyreslag, er gjengitt i tabell 4.8.

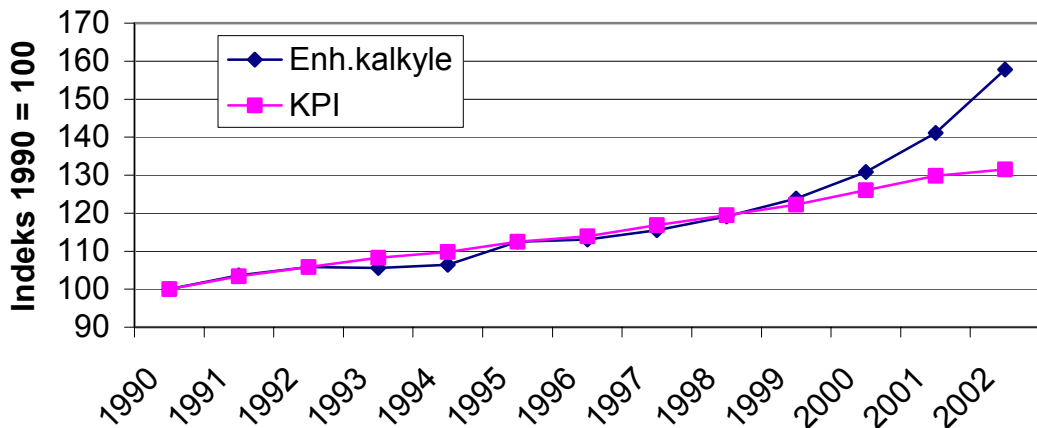
En gjør oppmerksom på at tallene for gris og enhetskalkylen (alle dyreslag slått sammen) ikke er direkte sammenliknbare før/etter 2002 pga. gris fra da av avregnes uten hode og labb.

Tabell 5.8. Normerte slaktekostnader pr. dyreslag samt enhetskalkyle 1990-2002. Kr/kg

	1990	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Storfe	3,74	3,92	4,12	4,17	4,26	4,41	4,60	4,83	5,17	5,41
Slaktegris ¹	2,84	2,97	3,11	3,15	3,22	3,32	3,45	3,62	3,89	4,91
Lam	5,71	5,97	6,31	6,42	6,58	6,83	7,39	8,03	8,59	8,97
Enh.kalkyle ¹	3,60	3,80	4,05	4,07	4,16	4,29	4,46	4,71	5,08	5,68

¹ Ikke sammenliknbar før/etter 2002 pga. endret avregning for gris

I figur 4 er utviklingen i enhetskalkylen på indeksform sammenholdt med tilsvarende for KPI.

Figur 4. Normert slaktekostnad (enhetskalkyle) sammenholdt med KPI 1990-2002. Ikke sammenliknbar før/etter 2002 pga. endret avregning for gris

5.2 Produktivitetsvekst, materiale fra Statistisk sentralbyrå

I rapporten «Økonomiske analyser nr. 2/2001» fra Statistisk sentralbyrå, ble det i artikkelen «Dårligere enn svenskene?» foretatt en sammenlikning av produktivitetsveksten i norsk og svensk industri for perioden 1993-99. Sammenlikningene er basert på nasjonalregnskapstall og gjelder industri totalt og typer av industrier. Tall er gjengitt i tabell 5.5.

Hovedresultatet var at norsk industri under ett hadde langt svakere produktivitetsvekst enn den svenske, en gjennomsnittlig økning pr. år på 0,6 prosent for norsk industri mot 5,1 prosent for den svenske. Den svakere norske veksten ble forklart av ulike faktorer. En var at Sverige hadde større innslag av næringer med potensiale for høy produktivitetsvekst, særlig Radio-, fjernsyns- og kommunikasjonsutstyr. En annen var den svake veksten innen næringene Forlag og grafisk industri og Nærings- og nytelsesmiddelindustri. Ulik industristruktur mellom landene ble også trukket fram. Når dette ble tatt hensyn til indikerte beregningene at forskjellene i produktivitetsvekst langt på vei forsvant. Tallene viste også at store deler av eksportrettet industri i Norge hadde sterkere produktivitetsvekst 1993-99 en tilsvarende industri i Sverige.

Tabell 5.5. Produktivitetsutvikling og timeverksandeler i norsk og svensk industri

	Gj.sn. årlig produktivitetsvekst 1993-99. Prosent		Timeverksandeler. Prosent	
	Norge	Sverige	Norge	Sverige
Industri totalt	0,6	5,1	100	100
Nærings- og nytelsesmiddelindustri	-1,5	2,7	18,2	9,7
Tekstil- og bekl. industri	0,1	2,8	3,2	2,6
Trelast- og trevareindustri	-0,6	3,3	5,7	5,2
Treforedlingsindustri	5,7	0,8	3,8	6,4
Forlag og grafisk industri	-1,7	3,9	11,5	8,0
Oljeraffinering	0,8	15,2	0,7	0,4
Kjemisk industri	2,9	0,6	5,5	4,6
Gummivare- og plastindustri	-0,2	2,8	2,0	3,0
Mineralproduktindustri	-0,4	0,8	2,9	2,7
Metallindustri	4,2	3,1	5,7	4,8
Metallvareindustri	0,3	1,0	5,5	8,7
Verkstedindustri	3,2	2,8	8,4	12,8
Data- og kontorutrustningsindustri	15,4	9,3	0,4	1,1
Elektroteknisk industri	-1,7	0,4	3,7	3,3
Radio-, fjernsyns- og kommunikasjonsutstyr	4,9	38,4	1,7	4,1
Medisinsk og optisk industri	2,7	3,9	2,0	3,0
Motorkjøretøyer, tilhengere og deler	3,8	6,8	1,0	8,6
Annen transportmiddelindustri	0,4	-2,4	14,2	3,0
Møbelindustri	0,6	10,2	4,0	7,8

Kilde: SSB. Økonomiske analyser 2/01

Som en mulig forklaring til den svake veksten i Forlag og grafisk industri og Nærings- og nytelsesmiddelindustri i Norge ble det pekt på at store deler av virksomheten i de to næringene er skjermet mot utenlandsk konkurranse.

6 Registrerte regnskaper - oversikt

I kapittel 6.1 følger et sett av tabeller som gjelder registrerte regnskaper

- Vedleggstabeller for 2001, 2002 og 2003 (tabell 6.1- tabell 6.30)
- Sammendragstabeller for årene fra 1996 til 2003 i mill kroner (tabell 6.31 og tabell 6.32)
- Tabell som viser vederlag til arbeid og kapital og egenkapital, totalt og per årsverk (tabell 6.33 og tabell 6.34)

6.1 Tabeller som gjelder registrerte regnskaper

Tabell 6.1. Korn, erter og oljefrø

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	114967	226,86	260814	226200	226,94	513338	200644	226,94	455341
Hvete. Salg, førkornkvalitet	128607	193,70	249112	30800	193,44	59580	86128	193,44	166606
Hvete. Salg, såkornkvalitet	10804	257,86	27859	11000	254,90	28039	13730	254,90	34998
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	254378	211,41	537785	268000	224,24	600957	300502	218,62	656945
Rug. Salg, matkornkvalitet	2442	205,71	5023	6700	208,80	13990	4858	208,80	10144
Rug. Salg, førkornkvalitet	2228	165,96	3698	1300	171,79	2233	2197	171,79	3774
Rug. Salg, såkornkvalitet	239	243,06	581	240	240,10	576	284	240,10	682
Rug. Salg og hjemmeforbruk	4909	189,49	9302	8240	203,87	16799	7339	198,94	14600
Bygg. Salg	581715	182,58	1062095	568000	183,03	1039610	580793	183,03	1063025
Bygg. Salg, såkornkvalitet	33089	219,06	72485	33000	216,10	71313	32931	216,10	71164
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	614804	184,54	1134580	601000	184,85	1110923	613724	184,80	1134189
Havre. Salg	310544	158,70	492833	295000	162,58	479611	319764	162,58	519872
Havre. Salg, såkornkvalitet	16400	200,06	32810	17000	197,10	33507	17637	197,10	34763
Havre. Salg og hjemmeforbruk	326944	160,77	525643	312000	164,46	513118	337401	164,38	554635
Rughvete, salg	856	176,46	1510	1000	181,55	1816	3537	181,55	6421
Rughvete, såkorn	138	218,06	301	150	215,10	323	201	215,10	432
Rughvete, salg/hjemmeforbruk	994	182,19	1811	1150	186,00	2139	3738	183,33	6853
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1202029	183,78	2209121	1190390	188,50	2243936	1262704	187,47	2367222
Korreksjon for vann/kvalitet			51907-			10851-			55272-
Oljefrø	19113	431,75	82520	18000	432,95	77931	16700	432,95	72303
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1221142	183,41	2239734	1208390	191,25	2311016	1279404	186,36	2384253
Lokale tillegg			747			640			1350
Korn, erter og oljefrø			2240481			2311656			2385603
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/100 kg						

Tabell 6.2. Poteter

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	127107	217,00	275822	110369	228,00	251641	119454	218,00	260410
Salg. Poteter til potetmel	49538	56,00	27741	57926	72,00	41707	51000	69,00	35190
Salg. Poteter til sprit	4915	32,00	1573	8816	32,00	2821	7000	32,00	2240
Salg. Poteter til mos/flakes	21750	144,00	31320	24500	144,00	35280	24200	155,00	37510
Salg. Poteter til pommes fr.	43305	144,00	62359	44840	144,00	64570	42000	155,00	65100
Salg. Poteter til chips	41559	144,00	59845	42575	144,00	61308	43150	155,00	66883
Salg. Vakuump. pot. mm.	9760	144,00	14054	10930	144,00	15739	11650	155,00	18058
Sum poteter til mos/chips mv	116374	144,00	167578	122845	144,00	176897	121000	155,00	187551
Hjemmeforbruk. Matpoteter	1219	208,00	2536	1127	219,00	2468	1002	208,00	2084
Salg settepoteter	6205	338,00	20973	6500	343,00	22295	6500	348,00	22620
Sum poteter (uten tilskudd)	305358	162,51	496223	307583	161,85	497829	305956	166,72	510095
Tilsk.statskontr.settepot.	5831			5330					5330
Distr.tilsk. for Nord-Norge	1378			1097					1097
Poteter			503432			504256			516522

Tabell 6.3. Stråfôr m.v.

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlandsk salg	40766	220,00	89685	40867	220,00	89907	40495	220,00	89089
Grasmel og fôrpellets. Salg	740	35,00	259	1460	35,00	511	1500	35,00	525
Rundballer. Salg	14721	38,50	5668	19545	38,50	7525	24543	38,50	9449
Sum innenl. salg av stråfôr	56227	170,05	95612	61872	158,30	97943	66538	148,88	99063
Høy. Eksport	23	94,40	22	144	53,60	77	150	50,00	75
Halm. Eksport	11	168,00	18			0			0
Sum eksport av stråfôr	34	117,65	40	144	53,47	77	150	50,00	75
Stråfôr			95652			98020			99138

Tabell 6.4. Hagebruksprodukter

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	7052	6,84	48236	6144	7,71	47370	6074	7,84	47620
Sommerkål	3197	2,52	8056	2828	2,91	8229	3319	2,82	9360
Vinterkål	15383	2,52	38765	12655	2,91	36826	14012	2,82	39514
Sum hodekål	18580	2,52	46821	15483	2,91	45055	17331	2,82	48874
Gulrot	39018	4,05	158023	26699	3,52	93980	33182	3,74	124101
Purre	2404	10,18	24473	2225	9,63	21427	2318	10,07	23342
Løk	13271	3,77	50032	8972	3,45	30953	11728	3,50	41048
Salatgurk (slangeagurk)	9964	10,35	103127	10492	10,54	110586	10416	10,57	110097
Tomater	9242	14,68	135673	9351	14,52	135777	9308	14,67	136548
Sum hovedkulturene.Grønnsak	99531	5,69	566385	79366	6,11	485148	90357	5,88	531630
Rosenkål	1216	11,54	14033	948	10,47	9926	1014	10,98	11134
Kinakål	7872	6,06	47704	7411	6,04	44762	7975	6,05	48249
Rødkål, broccoli mv.	4948	11,42	56506	5434	11,78	64013	5080	11,46	58217
Bønner	598	3,16	1890	694	3,42	2373	600	3,42	2052
Hageerter	4605	2,05	9440	3711	2,45	9092	4000	2,45	9800
Knollselleri	1142	6,04	6898	1520	6,09	9257	1398	6,85	9576
Stilkselleri	626	12,93	8094	676	8,92	6030	727	9,00	6543
Agurker, friland	2047	4,42	9048	1911	4,47	8542	2000	4,47	8940
Rødbeter	2240	2,11	4726	1612	1,88	3031	1633	2,08	3397
Persillerot	150	27,06	4059	146	28,16	4111	147	27,50	4043
Reddiker	153	31,97	4891	249	31,31	7796	188	31,11	5849
Krupsersille	172	81,11	13951	147	76,08	11184	166	73,59	12216
Kålrot til mat	13387	3,08	41232	9166	3,68	33731	11415	3,39	38697
Sum andre grønns.(u/salat)	39156	5,68	222472	33625	6,36	213848	36343	6,02	218713
Hodesalat/Rapidsalat	1169	45,57	53271	1187	49,56	58828	1175	45,02	52899
Issalat/Isbergsalat	3902	16,11	62861	4539	11,70	53106	4070	13,52	55026
Urter i veksthus	1354	13,00	17602	1625	13,00	21125	1673	13,00	21749
Kjøkkenhager/uspes.vekster			47501			53274			51350
Sum andre grønnsaker, m.v.			403707			400181			399737
Sum grønnsaker			970092			885329			931367
Epler	9702	6,65	64518	13733	6,68	91736	10819	7,14	77248
Pærer	564	6,83	3852	1051	4,81	5055	901	6,21	5595
Plommer	702	15,68	11007	908	14,54	13202	639	12,52	8000
Surkirsebær	103	23,44	2414	289	22,12	6393	190	21,12	4013
Søtkirsebær (moreller)	284	39,62	11252	502	37,30	18725	393	36,30	14266
Sum frukt	11355	8,19	93043	16483	8,20	135111	12942	8,43	109122
Jordbær	7751	18,17	140836	8812	19,20	169190	8028	19,71	158232
Bringebær	1158	22,71	26298	1347	22,30	30038	1150	22,73	26140
Solbær	1066	7,85	8368	697	8,02	5590	696	8,16	5679
Stikkelsbær	141	17,43	2458	159	12,14	1930	159	12,91	2053
Rips	525	13,88	7287	590	13,30	7847	590	13,92	8213
Sum hagebær	10641	17,41	185247	11605	18,49	214595	10623	18,86	200317
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg
B Kvantumsenhet:	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte

Tabell 6.4. Hagebruksprodukter (forts)

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	1000 stk	Kr/stk	1000 kr	1000 stk	Kr/stk	1000 kr	1000 stk	Kr/stk	1000 kr
Snittblomster	109580	4,10	449278	117971	3,60	424636	119151	3,75	446816
Blomstrende potteplanter	A 37774	11,10	419291	39282	11,48	450957	40068	11,76	471200
Dekorasjonsplanter	A 5404	10,12	54688	5242	10,68	55985	5347	10,84	57961
Utplantingsplanter	A 31891	3,72	118635	33485	4,08	136619	33485	4,11	137623
Sum blomster, store gartnereri	A 184649	5,64	1041892	195980	5,45	1068257	198051	5,62	1113600
Blomsterprod. i små gartnereri	B 1841	5,65	10402	1960	5,45	10682	1981	5,62	11133
Sum blomster i gartnerier			1052294			1078939			1124733
Blomster utenom gartneriene	B 50442	5,65	284997	52294	5,45	285002	50712	5,62	285001
Sum blomster	A 236932	5,64	1337291	250234	5,45	1363941	250744	5,62	1409734
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			43198			44876			54770
Hagebruksprodukter			2628871			2643852			2705310
A Kvantumsenhet: 1000 stk		Prisenhet: Kr/stk							
B Kvantumsenhet: Kr/1000 stk		Prisenhet: Kr/stk							

Tabell 6.5. Andre frø til modning

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Engfrø	1671	20,11	33604	1200	21,66	25992	792	23,58	18675
Rotvekst- og grønnsaksfrø	1	500,00	500			0	1	500,00	500
Sum andre frø til modning			34104			25992			19175

Tabell 6.6. Melk

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003	
	1000 lite øre/liter	1000 kr	1000 lite øre/liter	1000 kr	1000 lite øre/liter	1000 kr	
Kumelk. Meierileveranse	1518032	5177248	1504618	5229450	1522100	5332525	
Kumelk. Hjemmeforbr.helmelk	4900	16711	4500	15640	4200	14714	
Sum kumelk	1522932	5193959	1509118	5245090	1526300	5347239	
Geitmelk. Meierileveranse	20103	67198	20560	71458	20000	70068	
Geitmelk. Annet salg	200	669	200	695	200	701	
Sum geitmelk	20303	67867	20760	72153	20200	70769	
Produsenttjeneste, meierifin		130800		130800		130800	
Grunntilskudd melk		90661		49338		36333	
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.		5483287		5497381		5585141	
Distriktstilskudd		415119		413255		415073	
Salg av mjølkekvoter		111620		2976		0	
Ku- og geitmelk		6010026		5913612		6000214	

Tabell 6.7. Kjøtt

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Storfe. Registrert salg	83125	28,13	2338306	82846	28,69	2376852	80830	29,19	2359428
Storfe. Hjemmeforbruk	313	28,03	8773	374	28,59	10693	400	29,09	11636
Sum storfe	83438	28,13	2347079	83220	28,69	2387545	81230	29,19	2371064
Kalv. Registrert salg	2248	28,50	64068	2321	27,39	63572	2131	27,84	59327
Kalv. Hjemmeforbruk	67	28,40	1903	76	27,29	2074	80	27,74	2219
Sum kalv	2315	28,50	65971	2397	27,39	65646	2211	27,84	61546
Sau/lam. Registrert salg	23975	29,00	695275	24470	27,42	670967	24027	28,22	678042
Sau/lam. Hj.forbr./dir. salg	507	28,90	14652	586	27,32	16010	581	28,12	16338
Sum sau/lam	24482	29,00	709927	25056	27,42	686977	24608	28,22	694380
Geit/kje. Registrert salg	241	3,88	935	242	3,15	762	260	3,15	819
Sum geit/kje	241	3,88	935	242	3,15	762	260	3,15	819
Hest. Registrert salg	636	11,07	7041	636	9,58	6093	600	9,58	5748
Sum hest	636	11,07	7041	636	9,58	6093	600	9,58	5748
Sum kjøtt (u/gris,fjørfe,tam)	111112	28,18	3130953	111551	28,21	3147023	108909	28,77	3133557
Gris. Registrert salg	107974	19,84	2142204			0			0
Gris. Hjemmeforbruk	782	19,74	15437			0			0
Gris. Reg.salg u. hode/labbb			0	103330	21,59	2230895	105154	21,74	2286048
Gris. Hjemmef. u. hode/labbb			0	689	21,49	14807	607	21,64	13135
Sum gris	108756	19,84	2157641	104019	21,59	2245702	105761	21,74	2299183
Sum kjøtt (u/fjørfe,tamrein)	219868	24,05	5288594	215570	25,02	5392725	214670	25,31	5432740
Kylling (fra 1982). Salg	34621	15,53	537664	37969	15,87	602568	38400	16,04	615936
Sum høns,kylling,broilersl.	37377	14,38	537664	40676	14,81	602568	41200	14,95	615936
Ender.	210	30,19	6340	250	30,40	7600	200	30,40	6080
Kalkuner. Salg	4714	15,70	74010	5090	16,90	86021	6320	17,90	113128
Fjør og dun			100			0			0
Struts	20	35,00	700	10	35,00	350			0
Sum annet fjørfe	4944	16,41	81150	5350	17,56	93971	6520	18,28	119208
Sum fjørfe	42321	14,62	618814	46026	15,13	696539	47720	15,41	735144
Grunntilskudd kjøtt			331304			346287			254170
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	262189	23,79	6238712	261596	24,60	6435551	262390	24,48	6422054
Internoverføring sauehold			0			740			306
Distriktilskudd kjøtt			514475			517756			506052
Tilskudd iriføring av sau			3999			4796			7516
Kontraktsf. mellomkalvprod.			5494			5635			5500

Tabell 6.7. Kjøtt (forts.)

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Sum tilskudd	523968	528927	519374
Kjøtt og fjørfeslakt	A	6964478	6941428
A Kvantumsenhet: Tonn	Prisenhet: Kr/kg		

Tabell 6.8. Egg

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	Tonn	Tonn	Tonn
	Kr/kg	Kr/kg	Kr/kg
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Egg. Registrert salg.	45114	44490	46514
Egg. Direkte salg.	2480	2480	2480
Egg. Sum salg	47594	46970	48994
Egg. Hjemmeforbruk, mat	166	159	150
Egg. Salg og hjemmeforbruk	47760	47129	49144
Distrikttilskudd. Egg	4242	5182	3949
Frakttilskudd på egg	5982	6100	6416
Godtgjør. førtidsslakt, høner	3595	0	745
Egg	501809	514554	545694

Tabell 6.9. Ull

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	Tonn	Tonn	Tonn
	Kr/kg	Kr/kg	Kr/kg
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Ull	5130	5156	4931
	32,63	33,95	32,84
	167392	175046	161934

Tabell 6.10. Pelsdyr

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Ant. ski	Kr/skinn	1000 kr	Ant. ski	Kr/skinn	1000 kr	Ant. ski	Kr/skinn	1000 kr
Reveskinn. Eksport	434991	581,15	252795	348506	515,26	179571	360000	452,24	162806
Reveskinn. Innenl. salg m.v.	11000	581,15	6393	11000	515,26	5668	11000	452,24	4975
Sum reveskinn	445991	581,15	259188	359506	515,26	185239	371000	452,24	167781
Minkskinn. Eksport	266930	218,12	58223	322419	197,79	63771	360000	213,71	76936
Minkskinn. Innenl. salg m.v.	10000	218,12	2181	10000	197,79	1978	10000	213,71	2137
Sum minkskinn	276930	218,12	60404	332419	197,79	65749	370000	213,71	79073
Pelsdyr			319592			250988			246854

Tabell 6.11. Salg av levende dyr

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Antall d	Kr/dyr	1000 kr	Antall d	Kr/dyr	1000 kr	Antall d	Kr/dyr	1000 kr
Innenlandsk salg. Hester	900	12000,00	10800	800	12000,00	9600	750	12000,00	9000
Eksport. Hester	17	30000,00	510	12	20000,00	240	10	30000,00	300
Eksport. Rev og mink	56	3500,00	196	139	180,00	25	130	1400,00	182
Eksport. Andre dyr			2551			7221			1300
Sum eksport. Husdyr			3257			7486			1782
Import. Rev og mink	1600-	935,00	1496-	3127-	469,00	1467-	0		0
Import. Andre dyr			7576-			6784-			5000-
Import. Embryo storfe	A 200-	7000,00	1400-	100-	7000,00	700-	100-	7000,00	700-
Import. Embryo småfe	A 197-	1900,00	374-			0			0
Sum import. Husdyr			10846-			8951-			5700-
Salg av levende dyr			3211			8135			5082
A Kvantumsenhet: Ant. stykk		Prisenhet:	Kr/stk						

Tabell 6.12. Kaniner og bier

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Kaninkjøtt	260	33,00	8580	260	33,00	8580	260	33,00	8580
Sum kaniner			8580			8580			8580
Salg til Honningcentralen	622	45,32	28189	1304	38,75	50530	1000	38,75	38750
Honning. Direkte salg	378	76,00	28728	596	76,00	45296	600	76,00	45600
Sum birøkt			56917			95826			84350
Kaniner og bier			65497			104406			92930

Tabell 6.13. Kjøreinntekter m.v.

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Kjøring v/invest. driftsbyggn	19321	21794	22015
Kjøring v/invest. grøfter	12416	11584	11400
Kjøring v/invest. nydyrking	4810	4510	4650
Sum kjøreinnt. v/investering	36547	37888	38065
Kjøring i skogen	63300	62500	65900
Kjøring på bierverv m.v.	147299	141501	136603
Innt. hester i full pensjon	61346	64587	67554
Kjøreinntekter m.v.	308492	306476	308122

Tabell 6.14. Arbeidsinntekter ved invest.

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Invest. arb. driftsbygninger	231878	261491	264162
Invest. arb. grøfter	15539	14445	14291
Invest. arb. nydyrking	4812	4534	4617
Arbeidsinnt. v/investeringer	252229	280470	283070

Tabell 6.16. Kunstgjødtsel og kalk

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kalksalpeter	41779	132,79	55478	41390	149,69	61957	40800	144,88	59111
Kalkammonsalpeter, 26% N	15521	176,42	27382	13312	192,54	25631	13100	157,16	20588
Urea	102	289,32	295	582	313,35	1824	570	317,40	1809
Svovelkalksalpeter	3373	137,40	4635	2481	152,49	3783	2400	143,83	3452
Priv. imp. nitrogengjødtsel	6783	126,95	8611	11281	136,26	15371	11100	140,44	15589
Sum nitrogen-gjødtsel	67558	142,69	96401	69046	157,24	108566	67970	147,93	100549
Superfosfat P8	565	157,19	888	548	185,37	1016	540	178,82	966
Råfosfat	39	190,72	74	41	209,00	86	40	252,00	101
Sum fosforgjødtsel	604	159,27	962	589	187,10	1102	580	183,97	1067
Sum fosforgjødtsel			962			1102			1067
Kaliumsuper PK 5-17	518	213,12	1104	572	234,47	1341	570	238,31	1358
Kaliumsulfat 41%	109	310,59	339	96	325,69	313	90	334,52	301
Kaliumgjødtsel 49%	349	245,00	855	508	284,00	1443	500	284,00	1420
Kaliummagnesium 22%	202	243,09	491	287	258,24	741	280	261,00	731
Sum PK-gjødtsel og kaliumgj.	1178	236,76	2789	1463	262,34	3838	1440	264,58	3810
NK 19-16	8299	173,14	14369	6353	172,31	10947	6300	217,17	13682
Fullgjødtsel 16-3-18	4486	194,99	8747	3071	232,42	7138	3000	231,27	6938
Fullgjødtsel 11-5-17	15526	221,78	34434	10785	268,30	28936	10600	256,59	27199
Fullgjødtsel 17-5-13	19035	188,08	35801	18582	217,69	40451	18300	204,32	37391
Fullgjødtsel 21-4-10	156012	173,54	270743	154434	205,18	316868	152100	203,02	308793
Fullgjødtsel 22-2-12	61694	186,65	115152	54491	214,17	116703	54000	198,45	107163
Fullgjødtsel 15-4-12	1427	225,22	3214	121	299,88	363	110	313,62	345
Fullgjødtsel 18-3-15	62219	192,20	119585	60558	218,81	132507	59600	208,22	124099
Fullgjødtsel 21-3-8	2608	202,96	5293	2789	234,47	6539	2600	230,63	5996
Fullgjødtsel 25-2-6	71347	183,92	131221	86312	197,69	170630	85000	185,93	158041
Fullgjødtsel 6-5-20	1329	257,80	3426	1151	312,86	3601	1100	305,56	3361
NP 12-23	1293	292,26	3779	1452	328,29	4767	1400	298,03	4172
Mekanisk blandet fullgjødtsel	6862	135,20	9277	8210	156,05	12812	8100	157,32	12743
Sum fullgjødtsel	412137	183,20	755041	408309	208,73	852262	402210	201,37	809923
Sum kunstgjødtsel	481477	177,62	855193	479407	201,45	965768	472200	193,85	915349
Mikronæringsstoff	409	601,76	2461	370	606,63	2245	370	474,04	1754
Sum mikronæringsstoff m.v.			2461			2245			1754
Kalk	237695	435,05	103409	244131	449,17	109656	235903	458,70	108209
Sum kunstgj./kalk (u/tilsk.)			961063			1077669			1025312
Bulkrabatt/storsekrabatt	481477-	3,97	28325-	479407-	5,22	30797-	472200-	5,22	30340-
Andre rabatter			19115-			25025-			24649-
Kunstgjødtsel og kalk	913623		1021847						970323
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/100 kg						
B Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/100 kg						
C Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/tonn						

Tabell 6.17. Innkjøpt kraftfôr

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Drøvtyggerfôr <100 AAT	333863	252,94	844470	202466	260,48	527382	201121	262,66	528264
Drøvtyggerfôr 100-120 AAT	579676	267,19	1548832	690699	271,06	1872178	686111	273,05	1873416
Drøvtyggerfôr >120 AAT	3525	304,78	10744	7586	287,89	21839	7535	289,59	21822
Andre blandinger storfe	1245	422,91	5266	2131	347,95	7414	2117	348,58	7378
Proteinkonsentrat ku	360	349,65	1258	323	339,39	1098	321	340,17	1093
Sum kraftfôr til drøvtyggere	918669	262,40	2410570	903205	269,03	2429911	897205	271,06	2431973
Svinefôr	298133	257,62	768054	300894	262,03	788428	305418	264,02	806359
Diefôr purke	58367	273,94	159889	70860	259,75	184060	71925	261,78	188282
Purkefôr	21224	248,41	52724	14739	239,91	35359	14960	242,21	36236
Smågrisfôr	26483	380,70	100822	26500	391,91	103855	26898	392,04	105452
Karbohydratgrøpp, svin	216	261,36	564	0	0	0	0	0	0
Proteinkonsentrat, svin	1620	419,53	6795	413	383,66	1585	419	383,91	1610
Andre blandinger svin	19466	259,63	50541	18905	260,10	49172	19189	262,12	50299
Sum kraftfôr til svin	425509	267,77	1139389	432311	268,89	1162459	438809	270,79	1188238
Verfefôr	121874	262,15	319491	119805	265,52	318109	124009	268,40	332835
Rugefôr	19450	264,48	51441	18925	267,99	50715	19589	269,14	52720
Oppalsfôr, høns	16144	257,63	41591	17755	255,64	45389	18378	258,66	47536
Kalkunfôr	16965	302,10	51251	17095	300,36	51347	17695	302,73	53569
Broilerfôr	90913	298,61	271477	95417	303,95	290015	98765	306,27	302487
Andre blandinger fjørfe	2105	254,51	5358	1757	286,61	5036	1819	289,18	5259
Sum kraftfôr til fjørfe	267451	276,91	740609	270754	280,92	760611	280255	283,46	794406
Hestepelletts	12252	334,87	41030	13177	291,07	38354	13177	293,94	38732
Tørrfôr, pelsdyr m. Sa-Prm.	7246	217,36	15749	5340	248,80	13287	5340	252,06	13461
Andre fôrblandinger	148	261,10	386	512	324,94	1665	512	326,45	1673
Sum kraftfôr, andre husdyr	19646	290,98	57165	19029	280,13	53306	19029	283,07	53866
Sum kraftfôrbl. ukorr.	1631275	266,52	4347733	1625299	271,11	4406287	1635298	273,25	4468483
Grøpp av salgskorn	10958	261,36	28640	9549	277,47	26496	10000	280,69	28069
Sum innkjøpt kraftfôr ukorr.	1642233	266,49	4376373	1634848	271,14	4432783	1645298	273,30	4496552
Leiemalt i blandinger	1043-	173,53	1810-	200-	181,60	363-			0
Sum innkjøpt kraftfôr korr.	1641190	266,55	4374563	1634648	271,15	4432420	1645298	273,30	4496552
Rabatter og bonus			62553-			75994-			76567-
Innkjøpt kraftfôr			4312010			4356426			4419985

Tabell 6.18. Innkjøpte melkeprod. til fôr

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	1000 lite Øre/liter	1000 kr	1000 lite Øre/liter	1000 kr	1000 lite Øre/liter	1000 kr
Skummet melk	5000	3772	5000	3955	5000	4490
Myse	794925	62322	740403	59084	779014	62633
Innkj. melkeprod. til fôr	66094		63039		67123	

Tabell 6.19. Annet innkjøpt fôr

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Tonn	Kr/100 kg	Tonn	Kr/100 kg	Tonn	Kr/100 kg
Tilskuddsfôr	7565	506,00	8501	628,00	8628	661,00
Høy, importert	9338	165,00	12992	152,00	10000	158,00
Melkeerstatninger	4260	1419,00	3879	1479,00	3830	1675,00
Salt	2000	195,00	2000	195,00	2000	195,00
Slakteriavfall	18910	45,97	23465	39,48	22800	39,00
Fisk og fiskeavfall	28060	101,30	25936	95,71	25200	96,00
Fett	610	250,00	618	250,04	600	250,00
Organisk våtfôr	34456	212,25	33129	213,18	31839	214,78
Annet innkjøpt fôr						
A Kvantumsenhet: 1000 ffe	229812		240660		243852	

A Kvantumsenhet: 1000 ffe Prisenhet: Kr/100 ffe

Tabell 6.20. Såfrø og planter

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Kr/kg	1000 kr	Kr/kg	1000 kr
Innkjøpt såkorn. Hvete	11932	4,83	57632	4,88	50630	4,92	58986
Innkjøpt såkorn. Rug	326	4,83	1575	5,13	1452	5,13	1806
Innkjøpt såkorn. Bygg	29535	3,98	117549	4,00	117028	4,03	113086
Innkj. såkorn. Havre/bl.korn	14090	3,88	54669	3,96	52688	3,97	55389
Innkjøpt såkorn. Rughvete	109	4,63	505	4,85	199	4,87	433
Sum innkjøpt såkorn	55992	4,14	231930	4,17	221997	4,22	229700
Oljefrø til modning	119	29,03	3455	30,30	3636	30,43	3347
Importert engfrø. Timotei	1	33,30	33	36,73	37	32,90	33
Importert engfrø. Kløver	40	55,60	2224	58,26	1981	1981	0
Imp. engfrø. Hundegras m.v.	964	14,20	13689	15,23	16296	15,92	17034
Sum importert engfrø	1005	15,87	15946	16,57	18314	15,94	17067
Norskprodusert engfrø	A 1986	43,09	85577	43,11	71864	43,11	69148
Sum engfrø	2991	33,94	101523	32,53	90178	32,23	86215
Imp. frø. Førnepe/kålrot	1	200,00	200	230,00	230	230,00	230
Imp. frø. Førbete	1	375,00	375	0	0	0	0
Imp. frø. Andre rotv.	1	326,92	327	98,57	99	223,33	223
Sum importert rotvekstfrø	3	300,67	902	164,50	329	226,50	453
Importert grønnsaksfrø	99	383,00	37917	417,00	35028	456,00	31008
Norskprod. rotv- og gr.frø	A 1	927,00	927	1018,00	1018	1018,00	1018
Sum rotvekst- og grønnsaksfrø	103	39746	39746	36375	36375	32479	32479
Annet frø, imp. (prydplanter)		19000	24000		24000		24000
Kjøp settepoteter		26338	24882		24882		26910
Blomsterløk m.v.		119002	104001		104001		104001
Planteartikler		123994	127006		127006		127006
Sum planter		242996	231007		231007		231007
Sum såfrø/planter (u.tilsk)		664988	632075		632075		633658
Såfrø og planter		664988	632075		632075		633658
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg				

Tabell 6.21. Andre kostnader

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kostn. v/leiemaling av korn	950	40,10	381			0			0
Rensing av såkorn	16486	79,60	13123	16560	83,20	13778	16460	83,50	13744
Ensileringsmidler	19807	654,27	129591	19400	708,49	137447	19082	771,06	147134
Halmbeh.middel. Ammoniakk	1160	8,25	9570	1320	8,13	10732	1300	8,16	10608
Plantevernmidler			125842			219622			137518
Frakt. Korn og oljefrø	385477	6,10	23514	385859	6,04	23306	402674	5,61	22590
Frakt. Kunstgjødsel	481477	11,10	53444	479407	11,29	54125	472200	11,55	54539
Frakt. Poteter	127107	17,80	22625	110369	20,27	22372	119454	20,79	24834
Frakt. Grønnsaker	88828	20,33	18059	73627	20,49	15086	81499	22,77	18557
Frakt. Bær	1064	23,48	250	1161	23,66	1062	1062	26,29	279
Frakt. Blomster	23519	3,98	9361	23797	4,01	9543	22138	4,46	9874
Frakt. Frukt	12534	24,14	3026	19079	24,33	4642	14215	27,03	3842
Sum frakt. Hagebruksprod.			30696			29546			32552
Fiberduk	4310	0,85	3664	3660	0,83	3038	3695	0,84	3104
Fiberduk inkl. inv.avgift	4310	0,85	3664	3660	0,83	3038	3695	0,84	3104
Plastfolie i hagebruket	2873	1816,13	5218	2440	2052,37	5008	2464	2011,62	4957
Plastfolie i jordbruket	39497	3371,68	133171	38079	3290,88	125313	38086	3328,17	126757
Plastfolie inkl. inv.avgift	42370	3266,20	138389	40519	3216,29	130321	40550	3248,19	131714
Emb. Grønnsaker (fra 1999)	14474	4,95	71595	11941	5,92	70708	13253	5,88	77929
Sum emballasje. Grønns., bær			71595			70708			77929
Emb. Frukt og bær (fra 1999)	19132	1,29	24595	26412	1,67	44178	21042	1,70	35714
Emb. Blomster (fra 1999)	18465	1,58	29251	19598	1,58	31026	19805	1,64	32394
Sum emballasje. Hagebrukspr.			125441			145912			146037
Torv- og plastpotter	48260	313,66	15137	51319	308,09	15811	50759	308,09	15638
Dyrkingstorv	73	395,54	28874	80	437,78	35022	80	439,98	35198
Fyringsolje. Veksthus	52531	326,00	171251	52491	291,00	152749	52491	328,00	172170
Fyringsolje. Korntørker	6178	417,60	25799	5935	402,20	23871	6785	430,00	29176
Sum andre kostn. v/pl.prod.			917341			1017652			976556
A Kvantumsenhet: Tonn				Prisenhet: Kr/kg					
B Kvantumsenhet: Kv.indeks				Prisenhet: Prisindeks frakt					
C Kvantumsenhet: 1000 m2				Prisenhet: Kr/m2					
D Kvantumsenhet: Dekar				Prisenhet: Kr/daa					
E Kvantumsenhet: Ant. kart.				Prisenhet: Kr/kartong					
F Kvantumsenhet: 1000 m3				Prisenhet: Kr/m3					
G Kvantumsenhet: 1000 liter				Prisenhet: Øre/liter					

Tabell 6.21. Andre kostnader (forts.)

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Ant. besøk	Kr/besøk	Ant. besøk	Kr/besøk	Ant. besøk	Kr/besøk
Dyrlege	573144	322,98	185114	360,37	202452	413,44
Veterinærmedisin	151868		151868	163300	163300	167382
Veterinærmed. inkl. inv. avg. A			151868	163300		167382
Dyrlege og veterinærmedisin	336982		336982	365752		386692
Kunstig inseminasjon. Storfe	B 368900	492,45	181665	481,94	171715	355000
Kunstig inseminasjon. Svin	B 159000	261,51	41580	270,05	43667	160000
Husdyrforsikring. Premie	78429		78429		77245	82702
Husdyrforsikring. Erstatning	74621		74621		53699	72775
Frakt. Kraftfôr	C 1642233	13,49	221537	13,96	228225	1645298
Frakt. Kjøtt	C 214264	8,10	17355	10,65	22774	238075
Frakt. Egg			5720		6424	22919
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	808647		808647		862103	6414
Bensin	D 7915	776,90	61492	736,30	53073	772,00
Sum bensin	61492		61492		53073	55129
Diesel (brenselolje)	D 121770	372,60	453715	443,65	491968	109864
Smøremidler (olje, fett m.v.)	D 4262	2080,30	88662	2326,00	90272	89435
Skadeforsikr mask./dr.løsøre brutto ..	217199		217199		218063	236222
Erstatninger på maskiner	156907		156907		159156	176943
Sum a. kostn. v/redsk., mask.	664161		664161		694220	727345
Elektrisk lys og kraft	803299		803299		794208	953805
Frakt. Fyringsolje	D 58709	14,05	8249	14,30	8351	8603
Frakt. Ensileringsmidler	E 19807	65,75	1302	67,46	1309	1313
Frakt. Savarer	E 75560	362,60	27398	370,58	26933	27796
Sum diverse frakter	36949		36949		36593	37712
Pelsdyrfôr, produksjon/frakt	C 61000	61,00	37210	81,00	50018	48600
Kontormaskiner	5693	8,40	47821	7,83	45594	43696
Telefon			130336		122629	115981
Porto			17847		19894	18817
Sum telefon og porto	148183		148183		142523	134798
Yrkesskadeforsikring	F 64815	156,80	10163	164,90	10971	11802
Personskadeavgift til staten	G 162878	165,49	26955	166,89	26395	26481
Produsenttjenestet	H 18578	7858,76	146000	17573	146000	146000
Gårdsregnskap, registrert			370957		342205	337824
Gårdsregnskap, ikke-reg.			11285		11543	13140
Sum gårdsregnskap	I 64617	5915,50	382242	5818,61	353748	6103,72
A Kvantumsenhet: Kv.ind. Prisenhet: Prisindeks						
B Kvantumsenhet: Ant.insem. Prisenhet: Kr/insem.						
C Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/100 kg						
D Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter						
E Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn						
F Kvantumsenhet: Ant. enh. Prisenhet: Kr/enhet						
G Kvantumsenhet: Ant. kj.t. Prisenhet: Kr/kj.t.						
H Kvantumsenhet: Kyr i fk. Prisenhet: Kr/10 kyr fjøsrollen (husdyrkontrollen)						
I Kvantumsenhet: Ant.regnsk Prisenhet: Kr/regnsk.						

Tabell 6.21. Andre kostnader (forts.)

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Bygningsforsikr. Premie	239974	261906	283534
Bygningsforsikr. Erstatning	222463	160490	252114
Sum diverse andre kostnader	1656333	1707466	1785278
Sum ekskl.posten forskjellig	4046482	4281441	4377113
Forskjellig	265449	280863	287139
Forskjellig inkl. inv.avgift	265449	280863	287139
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.	88000	88000	88000
Medlemsavgift folketrygden	130800	130800	130800
Adm.tilskudd til avløserlag	25522	19999	17000
Sum sosiale ordninger	244322	238799	235800
Andre kostnader	4556253	4801103	4900052

Tabell 6.22. Vedlikehold

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	Kv.ind. Pr.ind.vdl. 1000 kr	Kv.ind. Pr.ind.vdl. 1000 kr	Kv.ind. Pr.ind.vdl. 1000 kr
Vedlikehold. Bygninger	41003 1289,00	38578 1332,00	36487 1372,00
Vedlikehold. Mask. og redsk.	161730 360,60	161393 364,70	161290 365,80
Vedlikehold. Biler	11873 665,20	11085 674,80	10627 695,00
Sum vedlikehold	1190706	1177261	1164459

Tabell 6.23. Leasing av maskiner

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Leasing av maskiner	8957 241,70	12397 245,86	16021 241,70
		304793	387228

Tabell 6.24. Kapitallsiit

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Kvantum	Pr.ind.kts. 1000 kr	Kvantum	Pr.ind.kts. 1000 kr	Kvantum	Pr.ind.kts. 1000 kr
Kapitallsiit. Bygninger	64066	300,20	63210	304,10	62450	313,20
Kapitallsiit. Maskiner/redsk.	99987	300,20	97290	304,10	94352	313,20
Kapitallsiit. Biler	6380	300,20	5967	304,10	5721	179182
Kapitallsiit. Grøfter	7003	300,20	6836	304,10	6668	313,20
Kapitallsiit. Hydrotekn. anl.	254	300,20	270	304,10	283	313,20
Kapitallsiit						
		5334254		5278355		5307927

Tabell 6.25. Rentekostnader. Lånt kapital

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Mill. kr	Rentepros. 1000 kr	Mill. kr	Rentepros. 1000 kr	Mill. kr	Rentepros. 1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	2066	6,56	2150	6,77	2135	6,05
Nedbet.lån andre långivere	21813	7,18	22128	6,86	22441	5,69
Sum nedbetalingslån	23879	7,13	24278	6,85	24576	5,72
Sum rentebærende utlån	23879	7,13	24278	6,85	24576	5,72
Investeringslån LUF	1512		1555		1516	
Rentekostnader lånt kapital	25391	6,70	25833	6,44	26092	5,39

Tabell 6.26. Effekt av finansiering

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	1000 kr		1000 kr		1000 kr	
Effekt av finansiering	770123-		332716-		782049-	

Tabell 6.27. Direkte tilskudd

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Driftsplanlag m.v.	747	827	850
Fremme av norsk engfrøavl	2214	1335	1936
Utb.fra tiltaksfond. små-/fjorfe	32979	21796	0
Inseminering m.v.	66653	62154	68300
Prod.till.dyrk.fôr i fjellet	10279	0	0
Areal kult.landsk.tillegg	3076909	3036451	2991959
Andre arealbas. tilsk.ordn.	0	222460	237901
Produksjonstilllegg husdyr	2220963	2251060	2271025
Driftstilllegg i mjølkeprod.	1175588	1306160	1243500
Tilsk. til økologisk jordbr.	27158	63187	63300
Sum produksjonstillskudd	6613490	6965430	6878771
Plant.i eldre fruktrefelt	1122	338	0
BU-invest. tradisj. jordbruk	107850	123850	130000
BU-invest. Grøfting	10806	6560	5000
Tekniske miljøinvest.	30784	20200	20000
Tilsk. til sær. kulturlandskapstiltak	54700	65000	70000
Organisert beitebruk	0	0	14550
Oppførte ordninger	500	0	0
Sum utbet. Landbr.utb.fond	205762	215948	239550
Sum investeringstilskudd	205762	215948	239550
Utbet. Kat.fnd. pl.prod.	20001	58273	71500
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1213799	1185476	1169819
Adm.tilskudd til avløserlag	25522	19999	17000
Refusj. utgifter under sykd.	186066	173099	206800
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	2178	1537	5000
Sjukelønnsordning	88000	88000	88000
Kommunale vikarordninger	17943	16284	18000
Medlemsavgift, folketrygden	130800	130800	130800
Samdrifter	43734	597	0
Tidligpensjonsordning	85804	103810	107935
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr	43388	44744	47000
Direkte tilskudd	8676487	9003997	8980175

Tabell 6.28. Bruttoinvest. Løpende priser

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Bygninger	1932100		2179400		2201500	
Maskiner og redskaper	2546007		2650927		2519402	
Biler	127400		99800		102800	
Grøfter	51000	2693,00	47000	2747,00	45000	2829,00
Hydrotekniske anlegg	6645	2693,00	5715	2747,00	5373	2829,00
Sum avskrivb. bruttoinvest.	4760745		5074936		4966207	
Fulldyrking u. grøftekostn.	A 11000	4369,00	11000	4513,00	11000	4648,00
Sum br.invest.uavskr.jordkap	A 11000	4369,00	11000	4513,00	11000	4648,00
Sum bruttoinvesteringer	4808804		5124579		5017335	
A Kvantumsenhet: Dekar	Prisenhet: Kr/daa					

Tabell 6.29. Investeringsavg. Kapitalvarer 1000 kr

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Imp. og norskprod. mask./redsk	11943		9165		0	
Brukte maskiner/redskaper	2764		1993		0	
Vedlikehold, maskiner/redsk.	2438		1762		0	
Sum inv.avg., maskiner/redsk.	17145		12920		0	
Sum inv.avg., kapitalvarer	17145		12920		0	

Tabell 6.30. Arbeidsforbruk, årsverk

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Arbeidsforbruk i jordbruket	Arbeidsforbruk i jordbruket	Arbeidsforbruk i jordbruket	Arbeidsforbruk i jordbruket	Arbeidsforbruk i jordbruket	Arbeidsforbruk i jordbruket
Arbeidsforbruk i jordbruket	74300		70500		66600	

Tabell 6.31. Sammen drag. Totalkalkylens registrerte regnskaper. Mill. Kroner ¹⁾

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003**
Korn, erter og oljefrø	2590	2572	2524	2404	2332	2240	2312	2386
Poteter	506	492	491	433	452	503	504	517
Stråfrø m.v.	51	52	79	73	101	96	98	99
Hagebruksprodukter	2398	2359	2429	2513	2630	2629	2644	2705
Andre frø til modning	50	57	42	47	37	34	26	19
Sum planteprod. til salg og hjemmeforbruk	5595	5532	5565	5471	5553	5503	5584	5726
Melk	6405	6339	6562	6237	6595	6010	5914	6000
Kjøtt	6974	6887	7025	6963	6578	6763	6964	6941
Egg	531	536	520	537	491	502	515	546
Ull	191	179	176	168	158	167	162	175
Pelsdyr	453	286	283	176	261	320	251	247
Salg av levende dyr	4	1	10	2	7	3	8	5
Kaniner og bier	58	66	76	62	75	65	104	93
Sum husdyrprod. til salg og hjemmeforbruk	14607	14294	14653	14145	14166	13830	13931	13994
Sum pl.- og husdyrpr. til salg og hj.forbr.	20202	19826	20218	19616	19719	19333	19515	19720
Kjøreinntekter m.v.	324	310	297	295	301	308	306	308
Arbeidsinntekter ved invest.	199	195	244	253	247	252	280	283
Andre inntekter	523	505	541	549	548	561	587	591
Endringer i buskapsverdien	107	14	100	127	120	34	166	72
Sum inntekter	20832	20345	20859	20038	20148	19860	19936	20239
Kunstgjødsel og kalk	1165	1180	1145	1120	936	914	1022	970
Innkjøpt kraftfôr	4457	4619	4567	4539	4197	4312	4356	4420
Innkjøpte melkeprod. til fôr	67	70	73	66	64	66	63	67
Annet innkjøpt fôr	253	256	262	227	225	230	241	244
Såfrø og planter	529	541	571	636	633	665	632	634
Andre kostnader	4204	4297	4206	3932	4318	4556	4801	4900
Vedlikehold	1186	1221	1195	1163	1151	1191	1177	1164
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	11861	12183	12018	11683	11525	11933	12292	12399
Leasing av maskiner	88	105	134	165	176	216	305	387
Kapitalslutt	5053	5124	5174	5233	5301	5334	5278	5308
Sum kostnader	17002	17412	17326	17081	17002	17484	17876	18095
Rentekostnader. lånt kapital	1259	1154	1348	1540	1506	1702	1664	1406
Effekt av finansiering	250	615	533	555	769	770	333	782
Direkte tilskudd	8311	8548	9056	9000	9196	8676	9004	8980
Vederlag til arbeid og kapital	12141	11481	12589	11957	12342	11052	11065	11125
Vederlag til arbeid og egenkapital	11132	10942	11774	10973	11606	10120	9734	10501

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

Tabell 6.32. Prosentvis utvikling (verdibasis). 2001 = 100. Totalkalkylens registrerte regnskaper ¹⁾

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003**
Korn, erter og oljefrø	115,6	114,8	112,6	107,3	104,1	100,0	103,2	106,5
Poteter	100,5	97,8	97,6	86,0	89,8	100,0	100,1	102,7
Stråfrø m.v.	53,1	54,1	82,2	76,0	105,2	100,0	102,0	103,1
Hagebruksprodukter	91,2	89,7	92,3	95,5	100,0	100,0	100,5	102,8
Andre frø til modning	147,0	167,6	123,5	138,2	108,8	100,0	76,4	55,8
Sum planteprod. til salg og hjemmeforbruk	101,6	100,5	101,1	99,4	100,9	100,0	101,4	104,0
Melk	106,5	105,4	109,1	103,7	109,7	100,0	98,4	99,8
Kjøtt	103,1	101,8	103,8	102,9	97,2	100,0	102,6	102,6
Egg	105,7	106,7	103,5	106,9	97,8	100,0	102,5	108,7
Ull	114,3	107,1	105,3	100,5	94,6	100,0	104,7	97,0
Pelsdyr	141,5	89,3	88,4	55,0	81,5	100,0	78,4	77,1
Salg av levende dyr	133,3	33,3	333,3	66,6	233,3	100,0	266,6	166,6
Kaniner og bier	89,2	101,5	116,9	95,3	115,3	100,0	160,0	143,0
Sum husdyrprod. til salg og hjemmeforbruk	105,6	103,3	105,9	102,2	102,4	100,0	100,7	101,1
Sum pl.- og husdyrpr. til salg og hj.forbr.	104,4	102,5	104,5	101,4	101,9	100,0	100,9	102,0
Kjøreinntekter m.v.	105,1	100,6	96,4	95,7	97,7	100,0	99,3	100,0
Arbeidsinntekter ved invest.	78,9	77,3	96,8	100,3	98,0	100,0	111,1	112,3
Sum andre inntekter	93,2	90,0	96,4	97,8	97,6	100,0	104,6	105,3
Sum inntekter	104,8	102,4	105,0	100,8	101,4	100,0	100,3	101,9
Kunstgjødsel og kalk	127,4	129,1	125,2	123,5	102,4	100,0	111,8	106,1
Innkjøpt kraftfôr	103,3	107,1	105,9	105,2	97,3	100,0	101,0	102,5
Innkjøpte melkeprod. til fôr	101,5	106,0	110,6	100,0	96,9	100,0	95,4	101,5
Annet innkjøpt fôr	110,0	111,3	113,9	98,6	97,8	100,0	104,7	106,0
Såfrø og planter	79,5	81,3	85,8	95,6	95,1	100,0	95,0	95,3
Andre kostnader	92,2	94,3	92,3	86,3	94,7	100,0	105,3	107,7
Vedlikehold	99,5	102,5	100,3	97,6	96,6	100,0	98,8	97,7
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	99,3	102,0	100,7	97,9	96,5	100,0	103,0	103,9
Leasing av maskiner	40,6	48,5	62,0	76,0	81,2	100,0	140,8	178,9
Kapitalslit	94,7	96,1	97,0	98,1	99,4	100,0	99,0	99,5
Sum kostnader	97,2	99,5	99,0	97,6	97,2	100,0	102,2	103,4
Rentekostnader	73,9	67,8	79,2	90,4	88,4	100,0	97,7	82,6
Effekt av finansiering	32,4	79,8	69,2	72,0	99,8	100,0	43,2	101,5
Direkte tilskudd	95,7	98,5	104,3	103,7	105,9	100,0	103,7	103,5
Vederlag til arbeid og kapital	109,8	103,8	113,9	108,1	111,6	100,0	100,1	100,6
Vederlag til arbeid og egenkapital	110,0	108,1	116,3	108,4	114,6	100,0	96,1	103,7

* Foreløpig regnskap ** Budstjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

Tabell 6.33. Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. totalalkylens registrerte regnskaper ¹⁾

Jordbruket totalt. Mill. kr.		Pr. årsverk. Kroner			
Direkte tilsk.	Vederlag til arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kapital	Vederlag til arb. og egenkapital	Vederlag til arbeid og egenkapital
				Nivå	Endring
				Nivå	Endring
1959	103	27	42	1425	5673
1960	103	4	47	1462	5903
1961	95	35	51	1522	6201
1962	83	83	56	1485	6067
1963	80	41	59	1464	6436
1964	75	97	65	1580	7022
1965	191	78	70	1752	8281
1966	191	61	80	1706	8409
1967	221	93	88	1847	9062
1968	254	74	96	2253	11294
1969	279	80	118	2081	11405
1970	267	294	134	2310	11926
1971	365	180	149	2542	15023
1972	417	229	164	2725	17051
1973	480	259	178	2866	18407
1974	545	348	213	3276	21466
1975	1202	484	246	4146	27562
1976	1727	446	312	5135	34776
1977	2054	505	368	6289	43211
1978	2488	551	533	6873	49675
1979	2749	379	639	6204	48030
1980	2884	1008	809	7128	55169
1981	3404	1469	1047	8188	62939
1982	3967	1387	1263	8575	69903
1983	4208	1158	1481	7818	68757
1984	4230	924	1558	8899	82045
1985	4233	910	1689	8496	80931
1986	3986	1281	2000	9031	86745
1987	4276	1766	2457	9807	97297
1988	4789	1442	2689	101088	101088
1989	5054	1027	2600	117259	16171
1990	6184	932	2564	11553	133591
1991	8147	777	2484	11308	16332
1992	9042	519	2363	136276	2685
1993	8826	489	2029	11056	137083
1994	8743	301	1438	11698	148167
1995	8212	528	1336	142775	11084
1996	8311	250	11091	133257	131264
1997	8548	615	1154	140038	130123
1998	9056	533	1348	136683	124201
1999	9000	555	1540	152783	128397
2000	9196	769	1506	148538	4196
2001	8676	770	1702	159453	130266
2002*	9004	333	1664	148745	142891
2003**	8980	782	1406	156947	12625
				167042	6585-
				10095	13637
					13736-
					1863
					19602

* Foreløpige tall

** Budsjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

Tabell 6.34. Det økonomiske resultat¹⁾ i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper i faste 2001 kroner

Jordbruket totalt, mill kr						Pr årsverk. Kroner				
						Vederlag til arbeid og kapital		Vederlag til arbeid og egenkapital		
	Inntekter-kostn.	Direkte tilskudd	Vederlag til arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter på lånt kapital	Vederlag til arbeid og egenkapital	Nivå	Endring	Nivå	Endring
1989	9209	6831	16040	1388	3514	13912	158492		137478	
1990	9090	8030	17120	1210	3329	15001	173460	21206	151988	19921
1991	6111	10229	16340	976	3119	14198	171100	3371	148664	1697
1992	4733	11093	15825	637	2899	13564	168175	990	144138	-1124
1993	5603	10586	16189	586	2434	14342	177706	13294	157433	16520
1994	4840	10341	15183	356	1701	13837	168877	-6378	153912	-1350
1995	4258	9482	13740	610	1543	12806	153861	-10990	143404	-6838
1996	4367	9476	13842	285	1435	12692	159664	7731	146391	4784
1997	3260	9501	12760	684	1283	12161	151915	-3729	144783	2077
1998	3840	9843	13683	579	1465	12797	166059	17499	155307	13722
1999	3141	9561	12702	590	1636	11656	157789	-4509	144795	-6995
2000	3240	9474	12715	792	1551	11956	164268	11245	154471	14049
2001	2375	8676	11052	770	1702	10120	148745	-10708	136207	-13736
2002*	2033	8891	10927	329	1643	9612	154985	8099	136344	1840
2003**	2056	8609	10666	750	1348	10068	160149	9678	151166	18793

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

6.2 Forbrukstabeller

Tabell 6.35. Forbruk av kjøtt. engros ekskl. transittforbruk, tonn

	1997	1998	1999	2000	2001	2002*	2003**
Storfe							
Salgsproduksjon	86923	89842	93903	88139	83125	84603	80830
Hjemmeforbruk	159	137	148	245	313	374	400
Lagerendring	-1665	-743	819	326	1516	31	3110
Import	2949	2714	3345	2985	4575	4521	4459
Eksport	-904	-1932	-7661	-916	-257	0	0
Sum forbruk	87462	90018	90554	90779	89272	89529	88799
Forbruk kg/person	19,85	20,32	20,29	20,21	19,78	19,72	19,44
Kalv							
Salgsproduksjon	995	834	1511	2444	2248	2185	2131
Hjemmeforbruk	4	7	14	33	67	76	80
Lagerendring	79	0	-64	-100	170	0	0
Import	0	0	0	0	0	0	0
Eksport	0	0	-148	-62	-62	0	0
Sum forbruk	1078	841	1313	2315	2423	2261	2211
Forbruk kg/person	0,24	0,19	0,29	0,52	0,54	0,50	0,48
Sau/lam							
Salgsproduksjon	24182	22950	22515	23051	23972	23938	24027
Hjemmeforbr./Dir. salg	382	382	366	453	507	586	581
Lagerendring	1126	1133	677	-23	-2242	-35	-383
Skrapesyke-kjøtt	-157	-24	0	0	0	0	0
Import	2	4	266	593	568	842	1156
Eksport	-955	-136	-175	0	-172	-612	0
Sum forbruk	24580	24309	23649	24074	22633	24719	25381
Forbruk kg/person	5,58	5,49	5,30	5,36	5,01	5,44	5,56
Geit							
Salgsproduksjon	316	298	266	257	241	242	260
Hjemmeforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Lagerendring	-16	-28	0	0	0	0	0
Sum forbruk	300	270	266	257	241	242	260
Forbruk kg/person	0,07	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,06
Hest							
Salgsproduksjon	589	618	606	587	636	636	600
Sum forbruk	589	618	606	587	636	636	600
Forbruk kg/person	0,13	0,14	0,14	0,13	0,14	0,14	0,13
Svinekjøtt							
Salgsproduksjon	104515	105477	108379	102008	107974	103330	105154
Hjemmeforbruk	939	921	871	905	782	689	607
Lagerendring	2493	-2018	1874	41	-555	316	-35
Import spekk	830	941	800	800	800	500	500
Import annet	759	879	1151	1381	1381	1785	1381
Eksport	-4005	-512	-11479	-1213	-577	-188	0
Sum forbruk	105531	105688	101596	103922	109805	106432	107607
Forbruk kg/person	23,95	23,85	22,77	23,14	24,33	23,44	23,55
Sum kjøtt eks. fjørfe							
Salgsproduksjon	217520	220019	227180	216486	218196	214934	213002
Hjemmeforbruk	1484	1447	1399	1636	1669	1725	1668
Kassert og destruert	-157	-24	0	0	0	0	0
Lagerendring	2017	-1656	3306	244	-1111	312	2692
Import	4540	4538	5562	5759	7324	7648	7496
Eksport	-5864	-2580	-19463	-2191	-1068	-800	0
Sum forbruk	219540	221744	217984	221934	225010	223819	224858
Forbruk kg/person	49,83	50,04	48,85	49,42	49,85	49,30	49,21
Fjørfekjøtt							
Salgsproduksjon	33399	31409	36504	43061	42301	46016	47720
Hjemmeforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Lagerendring	-793	2811	722	-3511	2145	213	213
Import	0	0	73	89	0	0	0
Eksport	-5	-25	-167	-109	0	0	0
Sum forbruk	32601	34195	37132	39530	44446	46229	47933
Forbruk kg/person	7,40	7,72	8,32	8,80	9,85	10,18	10,49
Sum forbruk kjøtt i alt	252141	255939	255116	261464	269456	270048	272791
Forbruk kg/person	57,23	57,76	57,18	58,22	59,69	59,48	59,70

Tabell 6.36. Produksjon, import, eksport og forbruk av egg, tonn

	1997	1998	1999	2000	2001	2002*	2003**
Bruttoproduksjon av egg	51 343	49 631	49 899	49 992	50 091	49 436	51 544
- 4 % svinn	2 054	1 985	1 996	2 000	2 004	1 977	2 062
Nettoproduksjon	49 290	47 646	47 903	47 992	48 087	47 458	49 482
- rugegg, verperase	335	336	343	344	327	329	338
Salgsprod. og hjemmeforbruk	48 955	47 310	47 560	47 648	47 760	47 129	49 144
Import av skallegg	426	1 190	351	319	557	559	420
Eksport av skallegg	830	430	156	346	0	0	0
Lagerøkning skallegg	-27	76	-326	-128	-210	-243	
Eksport av heleggpulver 1)	480	575	1 240	910	935	399	1 227
Eksport av eggehvite 1)	970	975	832	627	1 236	1 021	1 000
Svinn, eggprod.fab. (19 %) 1)	984	939	1 144	981	1 135	926	1 140
Forbruk i alt	46 144	45 505	44 865	45 231	45 221	45 585	46 197
Folkemengde	4 406	4 431	4 462	4 491	4 514	4 540	4 569
Forbruk, kg/pers.	10,47	10,27	10,06	10,07	10,02	10,04	10,11

1) Regnet om til skallegg

6.3 Utviklingen i arbeidsforbruket

Tabell 6.37. Beregnet totalt arbeidsforbruk og antall årsverk i jordbruket 1969-2003

År	Antall bruk	Timer pr. bruk	Mill. timeverk	Timer pr. årsverk	1000 årsverk
1969	154 977	2 609	404,3	2 100	192,5
1970	149 000	2 541	378,6	2 100	180,3
1971	142 000	2 473	351,2	2 100	167,2
1972	136 300	2 404	327,7	2 100	156,0
1973	134 000	2 372	317,8	2 100	151,3
1974	131 300	2 340	307,2	2 100	146,3
1975	129 000	2 308	297,7	2 100	141,8
1976	127 000	2 276	287,5	2 000	143,8
1977	126 500	2 224	281,3	1 975	142,4
1978	125 500	2 172	272,6	1 975	138,0
1979	125 302	2 121	265,8	1 975	134,6
1980	121 700	2 039	248,1	1 975	125,6
1981	119 300	2 043	243,7	1 975	123,4
1982	116 600	2 047	238,7	1 975	120,9
1983	114 000	2 052	233,8	1 975	118,4
1984	111 300	2 061	229,4	1 975	116,2
1985	109 300	2 070	226,3	1 975	114,6
1986	106 700	2 080	221,9	1 975	112,4
1987	104 500	2 040	213,2	1 975	107,9
1988	101 800	2 000	203,6	1 975	103,1
1989	99 382	1 960	194,8	1 925	101,2
1990	96 300	1 921	185,0	1 875	98,7
1991	92 800	1 930	179,1	1 875	95,5
1992	90 900	1 940	176,3	1 875	94,1
1993	87 600	1 951	170,8	1 875	91,1
1994	83 900	2 010	168,6	1 875	89,9
1995	80 900	2 070	167,5	1 875	89,3
1996	78 200	2 080	162,3	1 875	86,7
1997	75 300	2 091	157,4	1 875	84,0
1998	72 800	2 123	154,6	1 875	82,4
1999	70 011	2 155	150,9	1 875	80,5
2000	67 607	2 147	145,2	1 875	77,4
2001	64 617	2 139	138,2	1 860	74,3
2002	60 796	2 138	130,0	1 845	70,5
2003	57 500	2 137	122,9	1 845	66,6

I tabellen over er utviklingen i det totale arbeidsforbruket for perioden 1969–2003 beregnet på grunnlag av SSBs tellinger fram til og med 2001. Beregningene er utført i timeverk og årsverk. Mellom tellingsårene er det regnet med rettlinjet utvikling i arbeidsforbruket pr. bruk. Årsverkserien er fastsatt med basis i 1975 timer pr. årsverk fra 1977 og endringene i arbeidstiden i industrien for tidligere år. Dette timetallet ble satt ned til 1875 timer pr. årsverk fra 01.07.89, til 1860 timer for 2001 og til 1845 timer fra 2002.

7 Normaliserte regnskaper

7.1 Innledning

Normaliserte regnskaper bygger på de registrerte tallene i totalregnskapet for jordbruket. De normaliserte regnskapene er utarbeidet av to grunner:

- For å gi grunnlag for beregninger over utviklingen i produksjon og produktivitet i jordbruket. Disse beregningene er basert på mengdeindekser.
- For å få utjevnet de inntektssvingningene som har årsak i avlingsvariasjoner.

For at brukerne av normaliserte regnskaper skal bli kjent med serienes begrensninger, er prinsippene nærmere forklart nedenfor. Samtidig er det pekt på enkelte forhold som det er grunn til å være oppmerksom på ved bruken av seriene.

I prinsippet skal normaliserte regnskaper være bygd opp på samme måte som totalregnskapet, men de enkelte tallseriene skal være justert til de forhold som en kan anta vil rå under et normalår. I praksis er dette en umulig oppgave. Dersom alle år var normale, ville dette gripe inn i de fleste poster i totalregnskapet på en måte som en ikke har grunnlag for å beregne. F.eks. ville det være mindre behov for investeringer i lagerbygg. I stedet har en valgt å justere bare noen poster. Det gjelder de postene som har størst betydning for inntektsvariasjoner, og de som påvirker produktivetsberegningene på en uheldig måte.

BFJ startet arbeidet med normaliserte regnskaper i 1979. Hvert år utarbeides det en serie som strekker seg over 13 regnskapsår pluss budsjettåret. For i år gjelder det perioden 1989-2003.

7.2 Generelt om bakgrunn og framgangsmåte for normaliserte regnskaper

Det økonomiske resultat i jordbruket svinger tilfeldig fra år til år bl.a. på grunn av svingninger i avlingene pr dekar. Disse svingningene kan først og fremst føres tilbake til variasjoner i temperatur og nedbør i det enkelte år. Svingningene i avlingene pr. dekar virker i sin tur inn på prisene, og da først og fremst på prisene på de jordbruksproduktene der ikke jordbruksavtalens målpriser begrenser svingningene. Dessuten kan disse svingningene virke inn på arealet av disse vekstene i etterfølgende år. Svingningene vil også influere på kjøpet av kraftfôr og på husdyrproduksjonen.

Det økonomiske resultatet i jordbruket slik det registreres i revidert regnskap gjenspeiler disse årlige svingningene. Svingningene kan være betydelige. Totalkalkylens registrerte tall fra regnskapsårene er derfor ikke så godt egnet til vurderinger av utviklingen i det økonomiske resultatet i jordbruket fra det ene året til det neste, eller for kortere perioder.

Prisvariasjoner på innsatsmidler, og utforming av priser og tiltak i jordbruksavtalene, vil også skape ujevn utvikling i jordbrukets økonomi. Dette er endringer som skal komme til uttrykk og som en ikke har forsøkt å jevne ut i de normaliserte regnskapene.

7.3 Generelt om beregningsprinsippene

For å komme fram til et normalisert regnskap er de registrerte regnskapstallene i totalkalkylen endret på tre ulike måter:

- Mengder er justert for å tilsvare antatte mengder i et normalår.
- Priser er justert for å tilsvare antatte priser i et normalår.
- Mengder er justert som en følge av at en har benyttet andre beregningsprinsipper enn i totalkalkylen.

7.4 Begrensninger

Også i de normaliserte regnskapene er tall fra år med foreløpig regnskap noe mer usikre enn tall fra år med revidert regnskap.

Når en ser bort fra endringer i beregnings- og posteringsprinsipper, skal normalisert budsjett i prinsippet være nær identisk med budsjettallene slik disse framstår i totalkalkylen før normalisering. Noen mindre avvik som skyldes unøyaktighet i beregningene, vil imidlertid forekomme mellom de to budsjetteringsmetodene. Budsjettet for 2003 er, for begge metodenes vedkommende, beregnet uten de eventuelle endringene som følger av jordbruksforhandlingene i 2003. Derfor er budsjettall og regnskapstall ikke direkte sammenlignbare.

Begrepet «normalår» er tolket på en bestemt måte. Det er forutsatt at en 12-års rettlinjert trend på 12 tre-års glidende gjennomsnitt av avlingene, gir den normale utviklingen. Dette vil være rimelig dersom utviklingen faktisk viser seg å være rettlinjert. Men siden avlingene er påvirket av værforhold og endret dyrkingsteknikk, som ikke utvikler seg lineært, kan dette være en unaturlig forutsetning i enkelte tilfeller. Hvis den rettlinjete trenden ikke gir et helt godt bilde av den normale utviklingen, så vil misvisningen være størst i endene av perioden, dvs. 1989-90 og 2002-2003. For hagebruksvekstene har en ikke så lange sammenlignbare avlingsserier som metoden over forutsetter. For disse vekstene har en måttet gjøre forenklinger i opplegget mht. beregningen av normalårs avlingsnivå. Resultatet er større usikkerhet i normalårsavlingene.

7.5 Nærmere om prinsippene som er lagt til grunn ved normaliseringen

7.5.1 Planteproduksjonspostene

7.5.1.1 Avlinger og areal

Avlingstallene for de normaliserte regnskapene er fastsatt som en lineær trend på de 12 siste 3 års glidende gjennomsnitt av registrerte avlinger. (Se unntakene som er nevnt over). Normalårsavlingene i 2003 er fastsatt på bakgrunn av samme trend. På denne måten har en jevnet ut de årlige variasjonene i avlingene.

For hvete, bygg, havre og oljevekster nyttes avlingsoppgaver fra Statens Kornforretning/Statens landbruksforvaltning (SLF). Disse avlingstallene er regnet

om til avlinger med 15 prosent vann. De normaliserte avlingstallene multipliseres med arealet av de enkelte kornartene i de enkelte år og en kommer fram til en normalisert produksjon. For hagebruksvekster nyttes avlingstall fra Statens landbruksforvaltning.

På kornpostene nyttes registrert areal ifølge Statistisk sentralbyrå som normalt areal for året. Innen den grønne sektor (poteter og hagebruksvekster) nyttes 3-års glidende gjennomsnitt av registrerte arealer som uttrykk for normalt areal. Landbrukets Priscentral/SLF har fra og med 1996 også vært ansvarlig for arealtallene for hagebruksvekstene.

For rug er det svært dårlig samsvar mellom Statistisk sentralbyrås produksjonstall og leveransene til Statens Kornforretning/Statens landbruksforvaltning. Siden rug betyr svært lite i totaljordbruket, er normaliseringen sløffet. Det samme gjelder stikkelsbær og rips.

Produksjon av engfrø kan variere fra år til år. En har derfor valgt å glatte produksjonstallene over en tre-års periode i normaliserte regnskaper.

7.5.1.2 Anvendelse og svinn

Ved fordelingen på forskjellige anvendelser for korn har en fastsatt salgskvantumet som en rest ved å trekke fra for det som går til såkorn av egen avl og hjemmeforbruk til mat og fôrkorn. Fordelingen av salgskvantumet av korn på de forskjellige kvalitetene, matkorn-, fôrkorn- og såkornkvalitet, kan vise betydelige svingninger fra år til år etter værforholdene. I de normaliserte beregningene har en derfor brukt gjennomsnittstall for regnskapsårene i de siste 15 årene for å jevne ut de årlige svingningene. En har regnet med samme fordeling for alle årene i perioden for normaliseringen.

For hagebruksvekstene har en regnet at en viss del av avlingen blir nyttet til salg og hjemmeforbruk. En har fra og med 2000 brukt svinnprosenten fra budsjettåret i registrerte regnskaper.

7.5.1.3 Priser

For korn har en brukt budsjettprisene før avtale for året etter avlingsåret som normal pris i regnskapsårene. For budsjettåret er totalkalkylens registrerte budsjettpris nyttet direkte. For vekstene i den grønne sektor er 3-års glidende aritmetisk gjennomsnitt av registrerte priser lagt inn som normal pris. For 2003 er budsjettprisen benyttet direkte (samme framgangsmåte er nyttet for arealet).

7.5.2 Normalisering av husdyrproduksjonspostene

De eneste endringene i forhold til registrerte regnskaper gjelder normalisering (glatting) av prisene på pelsdyrskinn. Glattingen av prisene er foretatt over 5 år.

Øvrige produksjoner som er basert på grovfôr, vil også være påvirket av avlingenes mengde og kvalitet. En har imidlertid ikke grunnlag for å vite nøyaktig hvordan en skulle justere disse produksjonene til forutsetninger om normale grovfôravlinger.

Normalisering er derfor sløyfet. De kraftföbaserte produksjonene kan neppe sies å være påvirket av avlingene, og normalisering er derfor uaktuelt.

7.5.3 Endringer i husdyrbestanden

Det er ikke noen forskjell mellom registrerte og normaliserte regnskaper hva angår husdyrstatusberegningene.

7.5.4 Normalisering av kostnadspostene

Under kostnadspostene har en fra og med 1999 bare normalisert enkelte poster under «Andre kostnader».

7.5.4.1 Andre kostnader

Under «Andre kostnader» har en justert noen poster som henger sammen med endringer i avlingstallene i forbindelse med normaliseringen. Dette gjelder forbruket av fyringsolje til veksthus og korntørker som vil variere med temperaturforholdene og vanninnholdet i de enkelte årene.

I tillegg har nemnda fra og med beregningen i 1997 vedtatt å ta inn en glatting av kostnadene til brannforsikring, fordi disse kostnadene kan variere sterkt fra år til år. Fra 2003 er dette gjort slik at både utbetalte erstatninger og betalte premier er glattet over 5 år.

7.5.4.2 Priser

For alle kostnadsposter er prisseriene fra registrerte regnskaper brukt direkte. Reviderte regnskapstall er dermed benyttet for årene 1989 - 2001, mens priser fra foreløpig regnskap og budsjett er lagt inn for henholdsvis 2002 og 2003.

7.5.5 Direkte tilskudd

I normaliserte regnskaper er tallseriene for de direkte tilskuddene hentet direkte fra registrerte regnskaper. Det vil si at det er forutsatt at tilskuddene ikke påvirkes av unormale avlingsforhold.

Et unntak fra dette er Katastrofefondet for planteproduksjon. Budsjettnemnda har vedtatt at i normaliserte regnskaper skal utbetalinger fra Katastrofefondet beregnes som gjennomsnittet av utbetalingene i de 14 foregående årene.

7.5.6 Renter på lånt kapital

Volumtall og rentefot er hentet direkte fra registrerte regnskaper.

7.6 Resultater av beregningene

7.6.1 Sammenndrag av normaliserte regnskaper

Tabell 7.1 Sammenndrag. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner¹⁾

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Korn, erter og oljefrø	3042	3676	3218	2956	2925	2674	2488
Poteter	532	523	522	509	519	503	511
Stråfôr m.v.	42	42	41	49	52	50	53
Hagebruksprodukter	2635	2509	2382	2423	2430	2373	2352
Andre frø til modning	61	78	73	53	29	18	24
Sum planteprod. til salg og hjemmeforbruk	6311	6828	6236	5991	5955	5618	5428
Melk	9176	8683	7507	7651	7011	6848	6453
Kjøtt	7016	7060	6849	7016	6956	7127	6842
Egg	763	719	755	744	694	670	581
Ull	226	236	248	232	220	229	198
Peisdyr	356	238	186	209	245	242	291
Salg av levende dyr	10	8	8	7	7	2	2
Kaniner og biere	75	61	57	51	45	42	51
Sum husdyrprod. til salg og hjemmeforbruk	17623	17006	15610	15910	15179	15157	14415
Sum pl. og husdyrpr. til salg og hj.forbr.	23934	23834	21845	21902	21134	20776	19843
Kjøreinntekter m.v.	378	351	340	343	336	335	343
Arbeidsinntekter ved invest.	267	247	201	186	132	167	111
Andre inntekter	645	598	541	529	468	503	453
Endringer i buskapsverdien	238	48	232	1	92	20	170
Sum inntekter	24817	24384	22618	22432	21694	21258	20465
Kunstgjødsel og kalk	1215	1229	1189	1219	1166	1126	1105
Innkjøpt kraftfôr	5614	5627	5519	5243	4995	4674	4406
Innkjøpte melkeprod. til fôr	157	171	165	152	150	129	96
Annnet innkjøpt fôr	273	234	218	232	201	204	233
Såfrø og planter	529	563	566	548	549	549	540
Andre kostnader	3890	4101	4293	4168	4022	4005	4153
Vedlikehold	1097	1111	1148	1162	1139	1148	1163
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	12775	13036	13099	12723	12222	11835	11695
Leasing av maskiner	0	20	24	31	35	37	60
Kapitalslit	4899	5019	5040	5006	4964	4957	5040
Sum kostnader	17674	18076	18162	17760	17221	16828	16796
Rentekostnader. Lånt kapital	2600	2564	2484	2363	2029	1438	1336
Effekt av finansiering	1027	932	777	519	489	301	528
Direkte tilskudd	5057	6203	8165	8724	8846	8718	8154
Vederlag til arbeid og kapital	12201	12512	12621	13395	13319	13147	11824
Vederlag til arbeid og egenkapital	10627	10880	10914	11552	11779	12010	11015

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag i 2000 - 2003

Tabell 7.1 Sammenheng. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner (forts.)¹⁾

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002 *	2003**
Korn, erter og oljefrø	2359	2357	2461	2414	2322	2313	2361	2386
Poteter	490	504	468	450	471	486	508	517
Stråfrø m.v.	51	52	79	73	101	96	98	99
Hagebruksprodukter	2433	2406	2445	2540	2562	2628	2646	2705
Andre frø til modning	38	50	47	46	45	37	32	29
Sum planteprod. til salg og hjemmeforbruk	5371	5369	5499	5524	5500	5560	5646	5736
Melk	6405	6339	6562	6237	6595	6010	5914	6000
6974	6887	7025	6963	6578	6964	6763	6964	6941
Kjøtt	531	536	520	537	491	502	515	546
Egg	191	179	176	168	158	167	175	162
Ull	348	312	312	268	244	261	249	260
Pelsdyr	4	1	10	2	7	3	8	5
Salg av levende dyr	58	66	76	62	75	65	104	93
Kaniner og bier	14503	14320	14682	14237	14149	13772	13930	14008
Sum husdyrprod. til salg og hjemmeforbruk	19874	19689	20181	19761	19649	19332	19575	19743
Sum pl.- og husdyrpr. til salg og hj.forbr.	324	310	297	295	301	308	306	308
Kjøreinntekter m.v.	199	195	244	253	247	252	280	283
Arbeidsinntekter ved invest.	523	505	541	549	548	561	587	591
Sum andre inntekter	107	14	100	127	120	34	166	72
Endringer i buskapsverdien	20504	20208	20822	20183	20077	19858	19997	20263
Sum inntekter	1165	1180	1145	1120	936	914	1022	970
Kunstgjødsel og kalk	4457	4619	4567	4539	4197	4312	4356	4420
Innkjøpt kraftfôr	67	70	73	66	64	66	63	67
Annelt innkjøpt fôr	253	256	262	227	225	230	241	244
Såfrø og planter	529	541	571	636	633	665	632	634
Andre kostnader	4171	4300	4213	3948	4347	4548	4727	4903
Vedlikehold	1186	1221	1195	1163	1151	1191	1177	1164
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	11828	12186	12025	11699	11554	11925	12218	12402
Leasing av maskiner	88	105	134	165	176	216	305	387
Kapitalslit	5053	5124	5174	5233	5301	5334	5278	5308
Sum kostnader	16969	17415	17333	17097	17031	17476	17801	18097
Rentekostnader	1259	1154	1348	1540	1506	1702	1664	1406
Effekt av finansiering	250	615	533	555	769	770	333	782
Direkte tilskudd	8361	8577	9063	9050	9243	8715	9006	8972
Vederlag til arbeid og kapital	11896	11371	12553	12136	12290	11097	11202	11138
Vederlag til arbeid og egenkapital	10887	10832	11738	11151	11554	10166	9871	10514

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag i 2000 - 2003

7.6.2 Jordbrukets økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper

I tabell 7.2 er de ulike målene for jordbrukets økonomiske resultat gjengitt. Alle resultatmål er regnet i løpende priser.

Tabell 7.2 Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. normaliserte regnskaper¹⁾

	Jordbruket totalt. Mill. kr.				Pr. årsverk. Kroner			
	Inntekter minus kostnader tilsk.	Direkte tilsk.	Vederlag til arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kapital	Vederlag til arb. og egenkapital	Vederlag til arbeid og egenkapital	Vederlag til arbeid og egenkapital
1989	7143	5057	12201	1027	2600	10627	120559	105011
1990	6313	6203	12516	932	2564	10884	126810	110274
1991	4464	8165	12629	777	2484	10922	132239	114369
1992	4683	8724	13407	519	2363	11563	142473	122880
1993	4482	8846	13328	489	2029	11788	146298	129395
1994	4445	8718	13163	301	1438	12026	146418	133766
1995	3703	8154	11857	528	1336	11048	132779	123723
1996	3535	8361	11896	250	1259	10887	137208	125568
1997	2793	8577	11371	615	1154	10832	135364	128947
1998	3490	9063	12553	533	1348	11738	152344	142452
1999	3086	9050	12136	555	1540	11151	150755	138523
2000	3046	9243	12290	769	1506	11554	158783	149273
2001	2382	8715	11097	770	1702	10166	149358	136820
2002*	2196	9006	11202	333	1664	9871	158891	140014
2003**	2165	8972	11138	782	1406	10514	167231	157862

* Foreløpige tall

** Budsjett

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

Tabell 7.3. Det økonomiske resultatet i jordbruket ifølge normaliserte regnskaper i faste 2001-kroner¹⁾

	Jordbruket totalt, mill kr						Pr årsverk. Kroner			
							Vederlag til arbeid og kapital		Vederlag til arbeid og egenkapital	
	Inntekter minus kostnader	Statstilsk. kapital	Vederlag til arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter på lånt kapital	Vederlag til arbeid og egenkapital	Nivå	Endring	Nivå	Endring
1989	9655	6835	16491	1388	3514	14364	162953		141937	
1990	8197	8054	16251	1210	3329	14132	164656	1703	143184	1247
1991	5605	10251	15856	976	3119	13713	166032	1376	143595	411
1992	5745	10703	16448	637	2899	14186	174787	8755	150750	7155
1993	5376	10610	15985	586	2434	14138	175464	677	155191	4441
1994	5258	10312	15569	356	1701	14225	173186	-2278	158221	3030
1995	4276	9415	13690	610	1543	12756	153309	-19878	142852	-15369
1996	4030	9533	13563	285	1435	12413	156437	3128	143166	313
1997	3104	9533	12638	684	1283	12039	150449	-5988	143317	151
1998	3793	9851	13644	579	1465	12758	165582	15133	154830	11513
1999	3278	9614	12892	590	1636	11845	160144	-5438	147150	-7680
2000	3138	9522	12661	792	1551	11903	163578	3434	153781	6631
2001	2382	8715	11097	770	1702	10166	149358	-14220	136820	-16961
2002*	2169	8893	11062	329	1643	9748	156905	7547	138264	1444
2003**	2076	8602	10678	750	1348	10080	160331	3426	151348	13084

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag i 2000 - 2003

7.7 Sammenligning med fjorårets beregninger

7.7.1 Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene

Mange av de samme kommentarene som er gitt i kapittel 4, vil også gjelde som forklaring på utviklingen i normaliserte regnskaper.

Normalisering av avlingene er en av de viktigste forskjellene mellom totalkalkylen og normaliserte regnskaper. Tabellen nedenfor viser de to siste års normalårsavlinger. Tallene for 2002 ble brukt i fjorårets beregninger, mens tallene for 2003 er brukt i årets beregninger. Denne endringen påvirker resultatene i hele normaliseringsperioden.

Tabell 7.4. Normalårsavlinger og stigningskoeffisienter beregnet i 2001 og 2002

	2002		2003	
	Normalårsavling kg/daa	Stignings- koeffisient	Normalårsavling kg/daa	Stignings- koeffisient
Hvete	461	4,3	449	2,2
Bygg	356	0,9	366	6,7
Havre	403	4,2	411	4,8
Poteter	2476	1,5	2492	4,5
Hodekål (lagr.)	4623	19,6	4707 (-)	-
Løk	2862	-80,1	3291 (2857)	-69,0
Gulrot	3450	-35,5	3656 (3519)	-20,3

Normalårsavlingene for bygg og havre er litt høyere enn i fjor, mens den er litt lavere for hvete. Stigningskoeffisientene er positive for korn og poteter. For grønnsaker er stigningskoeffisientene nå alle negative. Negative stigningskoeffisienter har vært vanlig for mange grønnsaksslag i senere års beregninger. Avlingsseriene for grønnsaker er i år kortere enn det som har ligget til grunn tidligere, fordi en har laget ett brudd i seriene ved skifte av datakilde fra SSB til SLF. For vekster der en bare har sammenlignbare data tilbake til 1996 er det ikke regnet normalårsavlinger og stigningskoeffisienter på vanlig måte. Som normalårsavling er det brukt gjennomsnittet av registrerte avlinger for de årene en har. Dette er også gjort for noen grønnsaker der en har 11 eller 12 års avlingsserie, men en har da likevel brukt stigningskoeffisienten som er regnet ut. Den litt lavere normalårsavlingen i parentes for løk og gulrot er ikke brukt i årets beregning, men er metodemessig mer sammenlignbar med fjorårets tall.

7.7.2 Sammenligning med fjorårets foreløpige regnskap og budsjett

Tabell 7.5. Sammendrag, normaliserte regnskaper. Mill kroner ¹⁾

	Året 2001			Året 2002		
	Beregninger utført 2002	Beregninger utført 2003	Differanse	Beregninger utført 2002	Beregninger utført 2003	Differanse
Korn og oljefrø	2321	2313	-8	2378	2361	-17
Poteter	486	486	0	518	508	-10
Stråfôr m.v.	96	96	0	93	98	5
Hagebruksprodukter	2735	2628	-107	2748	2646	-102
Andre frø til modning	37	37	0	35	32	-3
Sum plantepr. til salg og hjemmeforbr.	5674	5560	-114	5771	5646	-125
Melk	6008	6010	2	5737	5914	177
Kjøtt	6764	6763	-1	7010	6964	-46
Egg	499	502	3	482	515	33
Ull	171	167	-4	173	175	2
Pelsdyr	270	261	-9	271	249	-22
Salg av levende dyr	3	3	0	3	8	5
Kaniner og bier	65	65	0	81	104	23
Sum husdyrprod. til salg og hj.forbr.	13782	13772	-10	13758	13930	172
Sum pl.- og husd.pr. til salg og hj.forb	19456	19332	-124	19529	19575	46
Kjøreinntekter m.v.	305	308	3	307	306	-1
Arbeidsinntekter ved invest.	260	252	-8	271	280	9
Sum andre inntekter	565	561	-4	578	587	9
Endringer i buskapsverdien	-59	-34	25	16	-166	-182
Sum inntekter	19962	19858	-104	20123	19997	-126
Handelsgjødsel og kalk	913	914	1	1007	1022	15
Innkjøpt kraftfôr	4330	4312	-18	4463	4356	-107
Innkjøpte melkeprod. til fôr	66	66	0	67	63	-4
Annet innkjøpt fôr	236	230	-6	236	241	5
Såfrø og planter	658	665	7	652	632	-20
Andre kostnader	4629	4548	-81	4540	4727	187
Vedlikehold	1156	1191	35	1157	1177	20
Sum ikke-varige prod.midler (kostnader)	11986	11925	-61	12123	12218	95
Leasing av maskiner	0	216	216	0	305	305
Kapitalslit	5438	5335	-103	5403	5278	-125
Sum kostnader	17424	17476	52	17526	17801	275
Rentekostnader. Lånt kapital	1703	1702	-1	1600	1664	64
Effekt av finansiering	752	770	18	314	333	19
Direkte tilskudd	8714	8715	1	8806	9006	200
Vederlag til arbeid og kapital	11252	11097	-155	11403	11202	-201
Vederlag til arbeid og egenkapital	10301	10166	-135	10117	9871	-246

1) Eksklusive virkning av skattemessig inntektsfradrag

8 Utvalg av tabeller fra Normaliserte regnskaper

Nedenfor har en tatt med de tabeller hvor tallene avviker fra de registrerte tall.

Tabell 8.1. Korn, erter og oljefrø, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	184551	225,57	416292	185559	226,94	421108	200644	226,94	453341
Hvete. Salg, førkornkvalitet	79220	192,90	152815	79652	193,44	154079	86128	193,44	166606
Hvete. Salg, såkornkvalitet	12629	260,36	32881	12698	254,90	32367	13730	254,90	34998
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	276400	217,80	601988	277909	218,62	607554	300502	218,62	656945
Rug. Salg, matkornkvalitet	2442	207,82	5075	6700	208,80	13990	4858	208,80	10144
Rug. Salg, førkornkvalitet	2228	169,10	3768	1300	171,79	2233	2197	171,79	3774
Rug. Salg, såkornkvalitet	239	245,56	587	240	240,10	576	284	240,10	682
Rug. Salg og hjemmeforbruk	4909	192,10	9430	8240	203,87	16799	7339	198,94	14600
Bygg. Salg	588991	181,30	1067841	607281	183,03	1111506	580793	183,03	1063025
Bygg. Salg, såkornkvalitet	33396	221,56	73992	34433	216,10	74410	32931	216,10	71164
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	622387	183,46	1141833	641714	184,80	1185916	613724	184,80	1134189
Havre. Salg	316202	157,98	499536	302492	162,58	491791	319764	162,58	519872
Havre. Salg, såkornkvalitet	17440	202,56	35326	16684	197,10	32884	17637	197,10	34763
Havre. Salg og hjemmeforbruk	333642	160,31	534862	319176	164,38	524675	337401	164,38	554635
Rughvete, salg	856	176,40	1510	1000	181,55	1816	3537	181,55	6421
Rughvete, såkorn	138	220,56	304	150	215,10	323	201	215,10	432
Rughvete, salg/hjemmeforbruk	994	182,49	1814	1150	186,00	2139	3738	183,33	6853
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1238332	184,92	2289927	1248189	187,24	2337083	1262704	187,47	2367222
Korreksjon for vann/kvalitet			54240-			54550-			55270-
Oljefrø	17745	432,18	76690	18089	432,95	78316	16700	432,95	72303
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1256077	184,10	2312377	1266278	186,44	2360849	1279404	186,36	2384255
Lokale tillegg			747			640			1350
Korn, erter og oljefrø			2313124			2361489			2385605
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/100 kg						

Tabell 8.2. Poteter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	118835	216,67	257479	118826	221,00	262605	119454	218,00	260409
Salg. Poteter til potetmel	48095	69,00	33185	52821	65,67	34687	51000	69,00	35190
Salg. Poteter til sprit	5263	32,00	1684	6910	32,00	2211	7000	32,00	2240
Salg. Poteter til mos/flakes	20753	146,67	30438	23483	147,67	34677	24200	155,00	37510
Salg. Poteter til pommes fr.	39265	146,67	57589	43382	147,67	64062	42000	155,00	65100
Salg. Poteter til chips	41236	146,67	60480	42428	147,67	62653	43150	155,00	66882
Salg. Vakuump. pot. mm.	9760	146,67	14314	10930	147,67	16140	11650	155,00	18057
Sum poteter til mos/chips mv	111014	146,67	162821	120223	147,67	177532	121000	155,00	187549
Hjemmeforbruk. Matpoteter	1219	208,33	2539	1127	211,67	2385	1002	208,00	2084
Salg settepoteter	6205	345,33	21427	6500	343,00	22295	6500	348,00	22620
Sum poteter (uten tilskudd)	290631	164,86	479135	306407	163,74	501715	305956	166,72	510092
Tilsk.statskontr.settepot.			5831			5330			5330
Distr.tilsk. for Nord-Norge			1378			1097			1097
Poteter			486344			508142			516519

Tabell 8.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	6399	7,09	45368	6199	7,46	46244	6074	7,84	47620
Sommerkål	3298	2,71	8937	3303	2,75	9083	3317	2,82	9353
Vinterkål	14607	2,71	39584	14167	2,75	38959	14003	2,82	39488
Sum hodekål	17905	2,71	48521	17470	2,75	48042	17320	2,82	48841
Gulrot	34793	3,79	131865	34055	3,77	128387	33167	3,74	124044
Purre	2301	9,85	22664	2337	9,96	23276	2318	10,07	23342
Løk	11473	3,66	41991	11759	3,57	41979	11729	3,50	41051
Salatagurk (slangeagurk)	10555	12,00	126660	10413	10,49	109232	10413	10,57	110065
Tomater	9337	14,55	135853	9367	14,62	136945	9307	14,67	136533
Sum hovedkulturene.Grønnsak	92763	5,96	552922	91600	5,83	534105	90328	5,88	531496
Rosenkål	1216	11,12	13521	948	11,00	10428	1014	10,98	11133
Kinakål	7872	5,76	45342	7411	6,05	44836	7975	6,05	48248
Rødkål, broccoli mv.	4948	11,69	57842	5434	11,55	62762	5080	11,46	58216
Bønner	625	2031	2031	625	3,33	2081	601	3,42	2055
Hageerter	4135	2,25	9303	4043	2,32	9379	3999	2,45	9797
Knollselleri	1142	7,30	8336	1520	6,33	9621	1398	6,85	9576
Stilkselleri	626	9,79	6128	676	10,28	6949	727	9,00	6543
Agurker, friland	1997	4,41	8806	2028	4,45	9024	1999	4,47	8935
Rødbeter	1742	1,94	3379	1689	2,02	3411	1633	2,08	3396
Persillerot	150	26,93	4039	146	27,57	4025	147	27,50	4042
Reddiker	153	31,56	4828	249	31,46	7833	188	31,11	5848
Krupsersille	172	75,91	13056	147	76,93	11308	166	73,59	12215
Kålrot til mat	13387	3,28	43909	9166	3,38	30981	11415	3,39	38696
Sum andre grønns. (u/salat)	38165	5,78	220520	34082	6,24	212638	36342	6,02	218700
Hodesalat/Rapidsalat	1169	46,23	54042	1187	46,72	55456	1175	45,02	52898
Issalat/Isbergsalat	3902	14,98	58451	4539	13,78	62547	4070	13,52	55026
Urter i veksthus	1354	13,00	17602	1625	13,00	21125	1673	13,00	21749
Kjøkkenhager/uspes.vekster		48221			51412				51349
Sum andre grønnsaker, m.v.		398836			403178				399722
Sum grønnsaker		951758			937283				931218
Epler	10686	6,48	69245	10758	6,82	73369	10817	7,14	77233
Pærer	901	5,46	4919	896	5,95	5331	901	6,21	5595
Plommer	724	14,65	10606	686	14,25	9775	639	12,52	8000
Surkirsebær	194	22,16	4299	197	22,23	4379	190	21,12	4012
Søtkirsebær (moreller)	389	37,48	14579	396	37,74	14945	393	36,30	14265
Sum frukt	12894	8,04	103648	12933	8,34	107799	12940	8,43	109105
Jordbær	7724	19,88	153553	7896	19,03	150260	8026	19,71	158192
Bringebær	1103	21,74	23979	1148	22,58	25921	1150	22,73	26139
Solbær	670	7,88	5279	696	8,01	5574	696	8,16	5679
Stikkelsbær	141	14,70	2072	159	14,16	2251	159	12,91	2052
Rips	525	12,96	6804	590	13,70	8083	590	13,92	8212
Sum hagebær	10163	18,86	191687	10489	18,31	192089	10621	18,86	200274
A Kvantumsenhet:	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg	Tonn	Prisenhet:	Kr/kg
B Kvantumsenhet:	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte	Ant.potter	Prisenhet:	Kr/potte

Tabell 8.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	1000 stk	Kr/stk	1000 kr	1000 stk	Kr/stk	1000 kr	1000 stk	Kr/stk	1000 kr
Snittblomster	109580	4,10	449278	117971	3,60	424636	119151	3,75	446816
Blomstrende potteplanter	A 37774	11,10	419291	39282	11,48	450957	40068	11,76	471200
Dekorasjonsplanter	A 5404	10,12	54688	5242	10,68	55985	5347	10,84	57961
Utplantingsplanter	A 31891	3,72	118635	33485	4,08	136619	33485	4,11	137623
Sum blomster, store gartneri	A 184649	5,64	1041892	195980	5,45	1068257	198051	5,62	1113600
Blomsterprod. i små gartneri	B 1841	5,65	10402	1960	5,45	10682	1981	5,62	11133
Sum blomster i gartnerier			1052294			1078939			1124733
Blomster utenom gartneriene	B 50442	5,65	284997	52294	5,45	285002	50712	5,62	285001
Sum blomster	A 236932	5,64	1337291	250234	5,45	1363941	250744	5,62	1409734
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			43198			44876			54770
Hagebruksprodukter			2627582			2645988			2705101
A Kvantumsenhet: 1000 stk		Prisenhet: Kr/stk							
B Kvantumsenhet: Kr/1000 stk		Prisenhet: Kr/stk							

Tabell 8.4. Andre frø til modning, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Engfrø	1815	20,11	36500	1482	21,66	32100	1221	23,58	28791
Rotvekst- og grønnsaksfrø	1	500,00	500			0	1	500,00	500
Sum andre frø til modning			37000			32100			29291

Tabell 8.5. Pelsdyr, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Ant. ski	Kr/skinn	Ant. ski	Kr/skinn	Ant. ski	Kr/skinn
Reveskinn. Eksport	434991	459,52	348506	496,91	360000	490,63
Reveskinn. Innenl. salg m.v.	11000	459,52	11000	496,91	11000	490,63
Sum reveskinn	445991	459,52	359506	496,91	371000	490,63
Minkskinn. Eksport	266930	203,19	322419	212,82	360000	211,41
Minkskinn. Innenl. salg m.v.	10000	203,19	10000	212,82	10000	211,41
Sum minkskinn	276930	203,19	332419	212,82	370000	211,41
Pelsdyr						
		261212		249387		260246

Tabell 8.6. Andre kostnader, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001			Foreløpig regnskap 2002			Budsjett 2003		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kostn. v/leiemaling av korn	950	40,10	381			0			0
Rensing av såkorn	16486	79,60	13123	16560	83,20	13778	16460	83,50	13744
Ensileringsmidler	19807	654,27	129591	19400	708,49	137447	19082	771,06	147134
Halmbeh.middel. Ammoniakk	1160	8,25	9570	1320	8,13	10732	1300	8,16	10608
Plantevernmidler			125842			219622			137518
Frakt. Korn og oljefrø	385477	6,10	23514	385859	6,04	23306	402674	5,61	22590
Frakt. Kunstgjødsel	481477	11,10	53444	479407	11,29	54125	472200	11,55	54539
Frakt. Poteter	127107	17,80	22625	110369	20,27	22372	119454	20,79	24834
Frakt. Grønnsaker	88828	20,33	18059	73627	20,49	15086	81439	22,77	18557
Frakt. Bær	1064	23,48	250	1161	23,66	275	1062	26,29	279
Frakt. Blomster	23519	3,98	9361	23797	4,01	9543	22138	4,46	9874
Frakt. Frukt	12534	24,14	3026	19079	24,33	4642	14215	27,03	3842
Sum frakt. Hagebruksprod.			30696			29546			32552
Fiberduk	4310	0,85	3664	3660	0,83	3038	3695	0,84	3104
Fiberduk inkl. inv.avgift	4310	0,85	3664	3660	0,83	3038	3695	0,84	3104
Plastfolie i hagebruket	2873	1816,13	5218	2440	2052,37	5008	2464	2011,62	4957
Plastfolie i jordbruket	39497	3371,68	133171	38079	3290,88	125313	38086	3328,17	126757
Plastfolie inkl. inv.avgift	42370	3266,20	138389	40519	3216,29	130321	40550	3248,19	131714
Emb. Grønnsaker (fra 1999)	14474	4,95	71595	11941	5,92	70708	13253	5,88	77929
Sum emballasje. Grønns., bær			71595			70708			77929
Emb. Frukt og bær (fra 1999)	19132	1,29	24595	26412	1,67	44178	21042	1,70	35714
Emb. Blomster (fra 1999)	18465	1,58	29251	19598	1,58	31026	19805	1,64	32394
Sum emballasje. Hagebrukspr.			125441			145912			146037
Torv- og plastpotter	48260	313,66	15137	51319	308,09	15811	50759	308,09	15638
Dyrkingstorv	73	395,54	28874	80	437,78	35022	80	439,98	35198
Fyringsolje. Veksthus	53195	326,00	173416	51873	291,00	150950	52501	328,00	172203
Fyringsolje. Korntørker	6212	417,60	25941	6394	402,20	25717	6421	430,00	27610
Sum andre kostn. v/pl.prod.			919648			1017699			975023
A Kvantumsenhet: Tonn				Prisenhet: Kr/kg					
B Kvantumsenhet: Kv.indeks				Prisenhet: Pris indeks					
C Kvantumsenhet: 1000 m2				Prisenhet: Kr/m2					
D Kvantumsenhet: Dekar				Prisenhet: Kr/daa					
E Kvantumsenhet: Ant. kart.				Prisenhet: Kr/kartong					
F Kvantumsenhet: 1000 m3				Prisenhet: Kr/m3					
G Kvantumsenhet: 1000 liter				Prisenhet: Øre/liter					

Tabell 8.6. Andre kostnader, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2001		Foreløpig regnskap 2002		Budsjett 2003	
	Ant. besøk	Kr/besøk	Ant. besøk	Kr/besøk	Ant. besøk	Kr/besøk
Dyrlege	573144	322,98	185114	561789	202452	413,44
Veterinærmedisin	151868		151868	163300	163300	219310
Veterinærmed. inkl. inv. avg. A	151868		151868	163300	163300	167382
Dyrlege og veterinærmedisin	336982		336982	365752	365752	386692
Kunstig inseminasjon. Storfe	B 368900	492,45	181665	356300	171715	355000
Kunstig inseminasjon. Svin	B 159000	261,51	41580	161700	43667	160000
Husdyrforsikring. Premie	78429		78429	77245	77245	44085
Husdyrforsikring. Erstatning	74621		74621	53699	53699	82702
Frakt. Kraftfôr	C 1642233	13,49	221537	1634848	228225	1645298
Frakt. Kjøtt	C 214264	8,10	17355	213845	22774	238075
Frakt. Egg			5720	6424	213002	22919
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	808647		808647	862103	862103	6414
Bensin	D 7915	776,90	61492	7208	53073	772,00
Sum bensin	61492		61492	53073	53073	55129
Diesel (brenselolje)	D 121770	372,60	453715	110891	491968	109864
Smøremidler (olje/fett m.v.)	D 4262	2080,30	88662	3881	90272	89435
Skadefors. mask./dr.løsøre brutto	217199		217199	218063	218063	236222
Erstatninger på maskiner	156907		156907	159156	159156	176943
Sum a. kostn. v/redsk.,mask.	664161		664161	694220	694220	727345
Elektrisk lys og kraft	803299		803299	794208	794208	953805
Frakt. Fyringsolje	D 59407	14,05	8347	58268	8332	58922
Frakt. Ensileringsmidler	E 19807	65,75	1302	19400	1309	8555
Frakt. Sævarer	E 75560	362,60	27398	72678	26933	1313
Sum diverse frakter	37047		37047	36574	36574	27796
Pelsdyrfôr, produksjon/frakt	C 61000	61,00	37210	61750	50018	81,00
Kontormaskiner	5693	8,40	47821	5823	45594	43696
Telefon			130336	122629	122629	115981
Porto			17847	19894	19894	18817
Sum telefon og porto	148183		148183	142523	142523	134798
Yrkesskadeforsikring	F 64815	156,80	10163	66531	10971	167,90
Persontilleggsavgift til staten	G 162878	165,49	26955	158160	26395	11802
Produsenttjenesten	H 18578	7858,76	146000	17573	146000	167,43
Gårdsregnskap, registrert			370957	8308,20	17000	8588,24
Gårdsregnskap, ikke-reg.			11285	342205	342205	146000
Sum gårdsregnskap	I 64617	5915,50	382242	60796	353748	337824
Sum gårdsregnskap						13140
A Kvantumsenhet: Kv.indeks	Prisenhet:					
B Kvantumsenhet: Ant.insem.	Prisenhet:					
C Kvantumsenhet: Tonn	Prisenhet:					
D Kvantumsenhet: 1000 liter	Prisenhet:					
E Kvantumsenhet: Tonn	Prisenhet:					
F Kvantumsenhet: Ant. enh.	Prisenhet:					
G Kvantumsenhet: Ant. kj.t.	Prisenhet:					
H Kvantumsenhet: Kyr i fk.	Prisenhet:					
I Kvantumsenhet: Ant.regnsk	Prisenhet:					
J Kvantumsenhet: Ant.regnsk	Prisenhet:					

Tabell 8.6. Andre kostnader, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Bygningsforsikr. Premie	186138	208473	232931
Bygningsforsikr. Erstatning	178874	177053	197402
Sum diverse andre kostnader	1646184	1637451	1789339
Sum ekskl.posten forskjellig	4038640	4211473	4379641
Forskjellig	264935	276273	287304
Forskjellig inkl. inv.avgift	264935	276273	287304
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.	88000	88000	88000
Medlemsavgift folketrygden	130800	130800	130800
Adm.tilskudd til avløserlag	25522	19999	17000
Sum sosiale ordninger	244322	238799	235800
Andre kostnader	4547897	4726545	4902745

Tabell 8.7. Direkte tilskudd, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2001	Foreløpig regnskap 2002	Budsjett 2003
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Driftsplanlag m.v.	747	827	850
Fremme av norsk engfrøavl	2214	1335	1936
Utb.fra tiltaksfondet småfe og fjørfe	32979	21796	0
Inseminering m.v.	66653	62154	68300
Prod.till.dyrk.fôr i fjellet	10279	0	0
Areal kult.landsk.tillegg	3076909	3036451	2991959
Andre arealb. tilsk.ordn.	0	222460	237901
Produksjonstillegg husdyr	2220963	2251060	2271025
Driftstillegg i mjølkeprod.	1175588	1306160	1243500
Tilsk. til økologisk jordbr.	27158	63187	63300
Sum produksjonstilskudd	6613490	6965430	6878771
Plant.i eldre fruktrefelt	1122	338	0
BU-invest. tradisj. jordbruk	107850	123850	130000
BU-invest. Grøfting	10806	6560	5000
Tekniske miljøinvest.	30784	20200	20000
Tilsk. til sær. kult.l.tilt.	54700	65000	70000
Organisert beitebruk	0	0	14550
Oppførte ordninger	500	0	0
Sum utbet. Landbr.utb.fond	205762	215948	239550
Sum investeringstilskudd	205762	215948	239550
Utbet. Kat.fnd. pl.prod.	58384	60373	63516
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1213799	1185476	1169819
Adm.tilskudd til avløserlag	25522	19999	17000
Refusj. utgifter under sykd.	186066	173099	206800
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	2178	1537	5000
Sjukelønnsordning	88000	88000	88000
Kommunale vikarordninger	17943	16284	18000
Medlemsavgift, folketrygden	130800	130800	130800
Samdrifter	43734	597	0
Tidligpensjonsordning	85804	103810	107935
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr	43388	44744	47000
Direkte tilskudd	8714870	9006097	8972191